

Årsberättelse om det nordiska samarbetet 2021

Till Finlands delegation
i Nordiska rådet

Grönlands, Ålands, Finlands, Norges och Danmarks samarbetsministrar på nordisk konferens om erfarenheterna av coronapandemin i Tórshavn på Färöarna i november

Bild: Carolina Nordling

Pärbild: De nordiska samarbetsministrarna med medlemmar i Nordiska rådet på sessionsveckan i Köpenhamn i november

Bild: Norden.org

Årsberättelsen har skrivits utifrån sammanfattningar som har lämnats in av ministerier, organisationer och sekretariatet för nordiskt samarbete.

Förord

Finland var ordförande för Nordiska ministerrådet under 2021. Vårt ordförandeskap var det första vars verksamhet styrdes av den gemensamma handlingsplan 2021–2024 som utarbetades som stöd för Vision 2030. Enligt visionen ska Norden bli världens mest hållbara och integrerade region och detta mål eftersträvas under tre strategiska prioriteringar: ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden.

Handlingsplanen och Finlands ordförandeskapsprogram "Norden, tillsammans" utgjorde den konkreta stommen för genomförande av samarbetet. Som gemensamma röda trådar i sektorernas omfattande arbetsområde lyftes bland annat fram hållbarhetsfrågor och den gröna omställningen samt digitaliseringens möjligheter. Finlands tre ordförandeskapsprojekt var tätt ihopkopplade med de bärande temana för vårt ordförandeskap. Försörjningsberedskap och beredskap fick en framträdande plats som ett initiativ på statsministernivån och som en särskild prioritering för ordförandeskapet.

Coronapandemin påverkade fortfarande på många sätt genomförandet av samarbetet. Fysiska möten flyttades fram och ställdes in, samtidigt som virtuella möten fick ett starkt fotfäste i den praktiska verksamheten. Resultatet var att de nordiska kontakterna till och med intensifierades, och detta är något som vi bör hålla fast vid också i fortsättningen. Fri rörlighet i Norden omfattades tidvis av begränsningar, vilket i synnerhet försvårade vardagen för människor som bor i våra gränsområden. Med tanke på det fortsatta arbetet är det centralt att vi noggrant går igenom erfarenheterna och lärdomarna från pandemin, så att vi under de kommande åren är allt bättre förberedda inför olika slags kriser.

Ordförandeskapet genomfördes i nära samarbete med Ålands landskapsregering. Också i detta fall var vi starkare TILLSAMMANS.

Helsingfors 24.5.2022

Thomas Blomqvist
Minister för nordiskt samarbete och jämställdhet

Innehållsförteckning

Förord	3
POLITISKA RIKTLINJER OCH UTRIKES ÄRENDEN	5
Statsministrarnas samarbete	5
Samarbetet mellan samarbetsministrarna	6
Utrikes- och säkerhets- samt försvarspolitiskt samarbete	7
Samarbete i utvecklingsfrågor	10
Regionalt samarbete	11
Profilerings- och positioneringssamarbete	14
SEKTORIELLT SAMARBETE	14
Kultursamarbete	14
Utbildnings- och forskningssamarbete	15
Miljö och klimat	16
Näringslivs- och innovationspolitik	18
Energipolitik	19
Regionalpolitik	20
Ekonomi- och finanssektorn	20
Jord- och skogsbrukssektorn samt fiske- och livsmedelssektorn	21
Social- och hälsovårdspolitik	23
Jämställdhetssamarbete	25
Samarbete om arbetslivet	26
Lagstiftningssamarbete och annat rättsligt samarbete	28
Digitalisering	30
ÖVRIGT NORDISKT SAMARBETE	31
Gränshindersarbete	31
Hållbar utveckling	35
Konsumentfrågor	36
Trafik	36
Invandrings- och medborgarskapsfrågor	37
Samarbete som gäller främjande av integration av flyktingar och invandrare	37
Samarbete mellan civil beredskap, beredskap och räddningsväsendet	38
Polissamarbete samt tull- och narkotikasamarbete	39
Samarbete i samefrågor	40
Ungdomssamarbete	41
Främjande av svenska språket	43
BILAGOR	45
Nordiska ministerrådets budget för 2021	45
Nordiska möten, seminarier och konferenser 2021	46

POLITISKA RIKTLINJER OCH UTRIKES ÄRENDEN

Statsministrarnas samarbete

Statsminister Sanna Marin träffade Danmarks statsminister Mette Frederiksen i samband med sessionsveckan i Köpenhamn 3.11.2021

Bild: Office of the Danish Prime Minister

Statsministrarna sammanträdde i början av november i Köpenhamn i samband med Nordiska rådets session. Statsministrarnas traditionella sommarmöte ställdes in på grund av coronapandemin.

På mötet i Köpenhamn diskuterades framförallt de nordiska samhällenas krisberedskap och motståndskraft samt energisäkerhet, med finska ordförandeskapets initiativ om stärkandet av samarbetet

kring försörjningstrygghet och beredskap som lanserades under ledning av statsminister Marin som utgångspunkt.

Statsministrarna konstaterade om genomförandet av Finlands initiativ att arbetet tas vidare av de ansvariga ministerierna och myndigheterna på en bred front, med intensifierat konkret samarbete inom befintliga strukturer som mål. Norges statsminister Gahr Støre uttryckte ett starkt engagemang för att fortsätta genomförandet av Finlands initiativ under sitt eget ordförandeskap 2022.

”Det nordiska samarbetet är en resurs som hjälper de nordiska länderna att stärka sin krisberedskap och motståndskraft. Genom att intensifiera det nordiska samarbetet som gäller försörjningstrygghet och beredskap bygger vi ett i alla situationer livskraftigt Norden”, sammanfattade statsminister Marin diskussionen.

I slutet av diskussionen gjorde statsministrarna ett gemensamt uttalande om försörjningstrygghet och beredskap *”Nordics together: more secure and better prepared to meet future challenges”* (https://um.fi/current-affairs/-/asset_publisher/gc654PySnjTX/content/nordic-prime-ministers-joint-statement-on-deepening-cooperation-in-the-field-of-security-of-supply-and-preparedness).

Mötet avslutades genom att fira 50-årsjubileet för Nordiska ministerrådet som inrättades 1971. Statsministrarna konstaterade att världen har förändrats avsevärt på 50 år, men att det nordiska samarbetet fortsätter att vara starkt, både nu och i framtiden.

Samarbetet mellan samarbetsministrarna

De nordiska samarbetsministrarna sammanträdde fem gånger under året: två gånger helt virtuellt, i hybridformat både i Borgå i juni och på Åland i september och på ett helt och hållet fysiskt möte på hösten i samband med Nordiska rådets sessionsvecka i Köpenhamn.

Det kristidssamarbete som betonades under pandemitiden stod på dagordningen för varje möte och det underströk betydelsen av informationsutbyte och fortlöpande dialog. I anknytning till Finlands omfattande initiativ om försörjningstrygghet och beredskap beslutade ministrarna beställa ett forskningsprojekt som kartlägger nuläget för det nordiska försörjningstrygghet- och beredskapssamarbetet och eventuella nya samarbetsområden. Projektet leds av Utrikespolitiska institutet i Finland och det blir färdigt under sommaren 2022. Janne Känkänen, verkställande direktör för Försörjningsberedskapscentralen, besökte samarbetsministrarnas möte i februari.

Samarbete i kristider stod också i centrum i den utredning som beställdes av minister Jan-Erik Enestam. Enestams slutrapport inklusive rekommendationer blev färdig i november. Även en utredning om de nordiska ländernas gränsbeslut och deras samhällsliga konsekvenser och hur dessa återspeglas på samarbetets framtidsutsikter blev färdig i slutet av året. Mandatet för Gränshinderrådet, som stöder regeringarna i gränshindersarbetet, förnyades under ledning av Finland. Gränshinderrådets ordförande

Kimmo Sasi bjöds in som gäst på junimötet, medan dialog fördes med hela Gränshinderrådet på samarbetsministermötet i september.

Budgetarbetet fortsatte utifrån det rambeslut som gäller åren 2021–2024. Budgetförhandlingarna med Nordiska rådet, som leddes av Finlands samarbetsminister, avslutades framgångsrikt före sessionsveckan som ordnades i början av november. Dialogen var även det första steget för åsiktsutbytet om den allmänna utvecklingen av budgetsamarbetet mellan ministerrådet och rådet. Ministrarna orienterades regelmässigt under hela året om omorganisationen av ministerrådets sekretariat och stärkandet av ekonomi- och projektförvaltningen.

Nordiska samarbetsministrarna i Borgå 21–22.6.2021 på mötet för MR-SAM.

Bild: Mary Gestrin/Norden.org

Utrikes- och säkerhets- samt försvarspolitiskt samarbete

De nordiska länderna är Finlands närmaste internationella samarbetspartner. Samarbetet inom utrikes- och säkerhetspolitiken är omfattande och intensivt. Finland delar den centrala värdegrunden för utrikespolitiken med de övriga nordiska länderna; centralt är främjandet av mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, demokrati, fred, frihet, tolerans och jämlikhet i all internationell verksamhet. Finland har nära relationer till de övriga nordiska länderna på alla nivåer, och det förs intensiva diskussioner inom utrikespolitiken. Samarbete görs även med diplomatiska beskickningar i innehållsfrågor, samarbetsprojekt och även i fråga om gemensamma lokaler, varav det mest kända exemplet är den gemensamma nordiska ambassadanläggningen i Berlin. I FN är nordiskt samarbete särskilt framträdande. Alla nordiska länder betonar i utrikespolitiken klimatfrågornas betydelse samt jämlikhet i bred mening. Under 2021 var Finland ordförandeland för det nordiska samarbetet (N5). Det första N5-utrikesministermötet under Finlands ordförandeskap hölls virtuellt i mars. Under året ordnades flera

virtuella möten och ett fysiskt möte i Köpenhamn i samband med Nordiska rådets sessionsvecka. På N5-mötena diskuterades aktuella utrikes- och säkerhetspolitiska frågor. Under 2019 fattade utrikesministrarna ett beslut om utarbetandet av en ny nordisk utrikes- och säkerhetspolitisk rapport. Islänningen Björn Bjarnason utsågs till författare. Rapporten blev färdig sommaren 2020 och dess teman var klimatförändringen, hybridhot och cyberfrågor samt stärkande och förnyande av multilateralt samarbete och det internationella regelbaserade systemet. Genomförande av rapporten fortsatte under Finlands ordförandeskap och ministrarna diskuterade den på sitt höstmöte. Finland ordnade även i februari tillsammans med Hanaholmen ett klimatseminarium med deltagare från alla nordiska länder.

Finland var ordförandeland för det nordiska försvarssamarbetet, Nordefco (*Nordic Defence Cooperation*), under 2021. Ordförandeskapet roterar varje år mellan fyra nordiska länder (förutom Island). Ordföranden ansvarar för ledning och utveckling av samarbetet enligt de långsiktiga målen i dokumentet Nordefcos Visios 2025. Under sitt ordförandeskap var Finlands prioriteringar utveckling av samarbete under kriser och konflikter; militär försörjningsberedskap, resiliens och övergripande säkerhet; utnyttjande av Europeiska försvarsfonden mellan de nordiska länderna; samt långsiktig utveckling av kapaciteter. Finland uppnådde sina mål för ordförandeskapet och lyckades trots pandemisituationen med att ordna den största delen av mötena som fysiska möten. Under 2021 gavs ut en engelskspråkig årsrapport ([https://www.defmin.fi/files/5340/NORDEFKO Annual Report 2021.pdf](https://www.defmin.fi/files/5340/NORDEFKO_Annual_Report_2021.pdf)) om Nordefcos verksamhet.

Nordefco-ministermöte Bild: Anton Staffans/FÖM

Utveckling av de nordiska ländernas samarbetsförmåga vid kriser och konflikter är det centrala målet för Vision 2025. Under 2020 utarbetades och godkändes en plan om organisering av regelbundna nordiska diskussioner om beslutsfattande (*table-top-discussions*, TTD) och därmed ordnades under ledning av Finland i oktober en TTD med representanter för både ministerier och försvarsmakten. Diskussionens

scenario utspelade sig i en hybrid verksamhetsmiljö och den utvecklades tillsammans med kompetenscentret för motverkande av hybridhot i Helsingfors (*European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats*). TTD var lyckad och den gav underlag för utveckling av samarbetet i fortsättningen. Diskussionen visade att en nära samordning mellan de nordiska länderna är centralt i det utvecklande hybridscenariot. Det var fråga om Nordefcos andra TTD, den första ordnades under Finlands föregående ordförandeskap 2017.

Under Finlands ordförandeskap utreddes även förutsättningarna för militär mobilitet i luftutrymmet, vid kriser och konflikter. Dessutom utvecklades processer i anknytning till användningen av Nordefcos kriskonsultationsmekanism utifrån några års operativ erfarenhet. I den oförutsägbara säkerhetsmiljön har kriskonsultationsmekanismen visat sig vara nödvändig. Under 2021 hölls konsultationer om evakueringsoperationen i Afghanistan samt Rysslands verksamhet nära Ukraina. I december gjorde de nordiska försvarsministrarna ett gemensamt uttalande om situationen i Ukraina.

Samarbete i fråga om den övergripande säkerheten utvecklades genom att stärka dialogen mellan Nordefco och Haga-samarbetet. Haga är en nordisk samarbetsstruktur som behandlar samhällstrygghet, räddningsväsendet och beredskap. I fjol var Finland även ordförande för Haga under ledning av inrikesministeriet. Haga-Nordefco-dialogen fick en bra start under året och den fokuserade på kartläggning av gemensamma civil-militära intressen. Under året ordnade Finland virtuella möten på sakkunnignivå samt det första Haga-Nordefco-överdirektörmötet i Helsingfors i oktober. CBRNE-hotet (missbruk av kemiska ämnen (C), biologiska patogener (B), radioaktiva ämnen (R), kärnvapen (N) och explosiva ämnen (E)) samt den civil-militära övningsverksamheten utsågs till samarbetsområden, för vilka granskningen av samarbetsmöjligheter fortsätter. Haga-Nordefco-dialogen är ett nytt initiativ som etablerades som en del av det nordiska samarbetet under Finlands ordförandeskap.

Militär försörjningsberedskap var ett centralt tema för samarbetet gällande försvarsmateriel. Temat granskades särskilt mot bakgrund av coronakrisen: vilka effekter har krisen haft på ländernas militära försörjningsberedskap, vilka anpassande åtgärder har genomförts i de olika nordiska länderna och vilka är de eventuella långsiktiga effekterna. Arbetet inleddes med en workshop som ordnades våren 2021 och i vilken representanter för såväl förvaltningen som den nordiska försvarsindustrin deltog. Efter workshoppen fortsatte arbetet i Nordefco-nätverket med insamling och analys av information. Målet var att å ena sidan få en omfattande allmän överblick över pandemins effekter på materielprojekt, försvarsindustrin och den industriella basen och å andra sidan att utifrån lärdomarna från coronakrisen identifiera nya möjligheter för samarbete som gäller militär försörjningsberedskap. En engelskspråkig rapport (https://www.defmin.fi/files/5238/2021_NORDEFSCO_SoS_report.pdf) skrevs om arbetets resultat.

Ett annat centralt tema för Finlands försvarsmaterielsamarbete var utnyttjandet av europeiska instrument, i synnerhet Europeiska försvarsfonden, i nordisk kontext. Under Finlands ordförandeskap intensifierades det nordiska samarbetet, eftersom de nordiska länderna inledde regelbundna kontakter och aktivt informationsutbyte gällande Europeiska försvarsfonden. Dessutom delade de nordiska länderna med sig av de nationella processernas bästa praxis. Den nordiska försvarsindustrin inbjöds att delta, och därmed deltog representanter för försvarsindustrin i arbetet under Finlands ordförandeskap, inklusive en workshop om temat som ordnades i augusti. En engelskspråkig rapport (https://www.defmin.fi/files/5240/2021_NORDEFSCO_EDF_report.pdf) skrevs om arbetets resultat.

Under Finlands ordförandeskap aktiverades det bilageavtal om nordisk exportkontroll som undertecknades 2020 och ordnades ett samarbetsmöte för exportkontrollmyndigheter i september 2021.

Syftet med exportkontrollbilagan är att underlätta och förenkla överföringar av försvarsmateriel mellan bilagsparterna samt att främja försörjningsberedskapen och genomförandet av gemensamma upphandlingar. Samarbetet mellan de nordiska exportkontrollmyndigheterna är fördelaktigt och viktigt också för samarbetet inom den nordiska industrin och dess verksamhet. Samarbetet inleddes genom att byta information och god praxis bland annat i fråga om immateriell export och licensiering av överföringar i anknytning till Europeiska försvarsfondens projekt.

Det nordiska försvarsmaterielsamarbetet var aktivt under Finlands ordförandeskap. De centrala teman som valdes av Finland väckte både aktiv diskussion bland representanter för försvarsministerierna, försvarsmakten och den nordiska försvarsindustrin och gav konkreta förslag till fortsatta åtgärder.

I Nordefco pågår på den militära nivån en process för utveckling av långsiktig kapacitet (*Long Term Project Development, LTPD*), vars syfte är att förbättra utvecklingen av de nordiska militära kapaciteterna genom informationsutbyte mellan samarbetsområdena och samordning. År 2021 var det första i den två år långa LTPD-cykeln och Finland i egenskapen av ordförandeland främjade genomförandet av den enligt planerna.

Trots pandemin ordnades *Arctic Challenge Exercise*-luftkrigsövningen (ACE) under sommaren 2021 under ledning av Norge. Den första ACE ordnades 2013 och den ordnas enligt principen för roterande ledningsansvar vartannat år. Numera är ACE en av de största luftkrigsövningarna i Europa.

Förutom Nordefco var Finland även ordförande för de nordiska och baltiska ländernas försvarssamarbete 2021. Under 2022 är Norge ordförande för Nordefco.

Samarbete i utvecklingsfrågor

De nordiska utvecklingsministrarna har sammanträtt några gånger under 2021 för att diskutera aktuella frågor som gäller utvecklingspolitik och humanitär bistånd samt gemensamma åtgärder som behövs för att stödja utvecklingsländernas hållbara och gröna återhämtning efter covid-19-pandemin. Utvecklings- och utrikeshandelsminister Skinnari var värd för mötet för de nordiska utvecklingsministrarna i december 2021. Ministrarna diskuterade bland annat utbildning, coronavacciner samt krisen i Etiopien och dess effekter på de nordiska ländernas utvecklingssamarbete i landet. Ministrarna kom överens om att bland annat fortsätta diskutera främjande av nordisk vaccinproduktion i framtiden och konkreta initiativ gällande intensifierat nordiskt samarbete i fråga om klimatet och en grön omställning, bekämpning av sexuellt och könsbaserat våld, en rättighetsbaserad teknikutveckling samt bekämpning av försöken att försämra grunden för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Under 2021 skedde nordiskt samarbete i utvecklingsfrågor på tjänstemannanivå i synnerhet inom ramen för Nordic+ -gruppen (de nordiska länderna, Irland, Nederländerna och Storbritannien). Under 2021 inleddes även förberedelser för att intensifiera samarbetet mellan de nordiska ämbetsverken och avdelningarna för utvecklingssamarbete på chefsnivå.

Det nordiska utvecklingspolitiska samarbetet är aktivt på tjänstemannanivån också utanför olika etablerade sammansättningar.

Nordiskt samarbete i utvecklingsbanker

De nordiska länderna är i samma röstningsgrupp i Världsbanken och i de regionala utvecklingsbankerna (Afrikanska utvecklingsbanken, Asiatiska utvecklingsbanken, Latinamerikanska utvecklingsbanken). Som

helhet är utvecklingsbankerna mycket stora globala utvecklingssamarbetsaktörer. I dessa bankers röstningsgrupper, där även andra länder deltar, är det nordiska samarbetet vad gäller ståndpunktsbildning och informationsutbyte omfattande och regelbundet. De nordiska länderna bidrar i sitt arbete bland annat till beaktandet av jämställdhet och klimatarbete i utvecklingsfinansieringsinrättningarnas verksamhet.

Nordiska utvecklingsfonden (*Nordic Development Fund*) stöder klimatåtgärder i utvecklingsländer

Det främsta syftet för Nordiska utvecklingsfondens (NDF) verksamhet är att stödja utvecklingsländer i att begränsa och anpassa sig till klimatförändringen. Enligt NDF:s strategi, som sträcker sig till 2025, riktas minst 60 procent av finansieringen till Afrika söder om Sahara och minst hälften av finansieringen riktas till projekt som främjar klimatanpassning.

Under det första året då strategin genomfördes var NDF:s verksamhet i linje med dessa mål. Enligt strategin främjar NDF samnordiska prioriteringar och principer; främjande av jämställdhet är ett viktigt övergripande tema. NDF:s arbete fick mycket positiv synlighet på FN:s klimatomöte COP26.

I slutet av 2021 bestod NDF:s klimatprojektportfölj av 122 projekt (avslutade eller pågående), vars totala värde uppgick till 484 miljoner euro. 71 procent av dessa projekt är inriktade på den offentliga sektorn i utvecklingsländer och 29 procent har varit investeringar i den privata sektorn. 63 procent av NDF:s projektpartner har varit multilaterala utvecklingsbanker. 18 procent av projekten har gällt begränsning av klimatförändringen, 22 procent anpassning till klimatförändringen och 60 procent av projekten har främjat båda teman. 53 procent av NDF:s projekt har gällt Afrika. Under 2021 fattade NDF sex nya projektbeslut, vars värde uppgick till 63,5 miljoner euro.

Regionalt samarbete: programmen för Baltikum, Belarus, nordvästra Ryssland, arktiskt samarbete och västra grannskapet

I **Estland** har Nordiska ministerrådets kontor under 2021 framhållit bland annat grön omställning, nya energilösningar och kultur. Kontoret har genomfört många slags framåtblickande evenemang som har riktats till den lokala kontexten, inom de begränsningar som pandemin har medfört. Som ett särskilt exempel kan nämnas kontorets samarbete med Mikael Gabriel och Nublu i fråga om påverkan av tematiken i deras gemensamma musikvideo. Dessutom fortsätter Nordiska ministerrådets kontor i Estland att främja integrationen av den ryskspråkiga befolkningen i samhället bland annat genom sin filial i Narva. Filialen i fråga är ofta vår direkta kontakt till östra Wierland.

Nordiska ministerrådets kontor har ett nära samarbete med de nordiska ambassaderna. Under 2021 ordnades en stor mottagning för att fira Tallinnkontorets 30-årsjubileum.

I **Lettland** fungerar det nordiska samarbetet mycket bra. Under 2021 störde coronasituationen samarbetet bland annat genom att vara orsaken till att det gemensamma firandet av de nordiska ländernas och Lettlands 100-åriga diplomatiska relationer ställdes in. Trots detta ordnades många olika slags aktiviteter med andra ambassader och Nordiska ministerrådets kontor i Riga. Sådana var till exempel ett gemensamt regionalt besök i Ventspils i Kurland hösten 2021, gemensamma möten med lettiska ministrar och andra framstående personer samt de nordiska handelskamrarnas evenemang som var öppna för allmänheten.

Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet inleddes i januari 2021 med ett sambaltiskt evenemang där ordförandeskapets prioriteringar presenterades för de instanser i de baltiska länderna som är intresserade av det nordiska samarbetet. Ambassaden i Riga deltog i att upprätta Nordens projektkontor i Daugavpils; ambassaden ansökte framgångsrikt tillsammans med Nordens kontor i Riga om finansiering från en utlysning som är avsedd för Nordiska ministerrådets samnordiska projekt. Dessutom ordnade ambassaden i samarbete med Norden i augusti på LAMPA-politikfestivalen en paneldebatt om åtgärder mot mobbing i skolan.

I Litauen fungerar det nordiska samarbetet mycket bra och de övriga nordiska ländernas ambassader samt Nordiska ministerrådets Nordenkontor i Vilnius är Finlands viktigaste referensgrupp i landet. Samarbetet är mångsidigt och omfattar samarbete allt ifrån anordnande av evenemang till hanteringen av beredskapsfrågor. I början av 2021 medförde coronaviruset problem vad gäller anordnandet av gemensamma evenemang, men årets viktigaste evenemang, 100 år av diplomatiska relationer mellan de nordiska länderna och Litauen, firades i Vilnius med en lyckad samnordisk jubileumskonsert i oktober 2021 där Sasha Mäkilä från Finland var kapellmästare. Andra viktiga gemensamma evenemang var Scandinavian Days i Kaunas, gemensamma möten med litauiska ministrar och andra framstående personer samt de nordiska handelskamrarnas ministermöten och evenemang för allmänheten. Kontoret fortsatte att administrera och koordinera ministerrådets Belarus-verksamhet under berättelseåret. Projektverksamheten riktades bland annat till att stödja oberoende media, stärka miljömedvetenhet och stötta mänskorförsvare.

Finlands ambassad i Vilnius genomförde i samarbete med de övriga nordiska ambassaderna samt Nordenkontoret i Vilnius under 2021 ett utbildningsprojekt där Finland har en samordnande roll tillsammans med Norden. Projektet NordED främjade diskussioner om utbildning i Litauen och lyfte fram de nordiska och baltiska ländernas bästa praxis och lärdomar. Målet är att diskussionerna ger mervärde för planeringen av utbildningsreformen i Litauen. Projektet fick av Nordiska ministerrådet en finansiering på totalt 31 500 euro. Projektet har bestått av två serier av webbseminarier, där Finland har haft en mycket bra synlighet. Webbseminarierna har haft sammanlagt 13 600 åhörare. Den tredje delen av projektet, ett utbildningsavsnitt för beslutsfattare inom Litauens utbildningspolitik, ordnas i juni 2022. Mer information om projektet: <https://norded.lt/>.

Det nordiska samarbetet i **nordvästra Ryssland** fokuserade särskilt på att ordna de Nordiska veckorna, som ordnades även 2021 (bifogat finns en sammanfattning med mer information om programmet, målen och resultaten). Coronapandemin medförde hinder för anordnandet av omfattande evenemang, vilket även påverkade samarbetet mellan de nordiska länderna. I övrigt samarbetade man till exempel i regionala gränsöverskridande projekt, uppföljningen av frågor som gäller mänskliga rättigheter, civilsamhällsorganisationert och i vissa kommersiell-ekonomiska frågor. Gemensamma möten med relevanta regionala myndigheter och instanser arrangerades alltid när det var möjligt. Även frågor som gäller mobilitet och gränspassage var centrala för många nordiska kollegor och det gjordes ett mycket praktiskt samarbete inte bara i nordvästra Ryssland, utan i fråga om hela Ryssland, avseende dessa frågor. Nordic Club, som sammanför olika nordiska representanter från olika samhällsområden i en anda av informella kontakter och vars verksamhet har upplevts som mycket värdefull i synnerhet under pandemin, har sammanträtt i Sankt Petersburg i över tio år.

Nordiska veckor (Nordic Weeks) 9–10/2021 i Sankt Petersburg, 11/2021 i Murmansk och 12/2021 i Petrozavodsk

Samarbetspartner: Sankt Petersburg stads kommitté för yttre förbindelser, de nordiska ländernas beskickningar, kommunikationsbyrån Sarafan, miljöbloggaren Anastasija Prikazjikova, Kultura Byta samt otaliga andra lokala partner i mindre roller.

Plats: Sankt Petersburg, Murmansk, Petrozavodsk (Viborg, Kaliningrad, Archangelsk)

De nordiska beskickningarna turas om att årligen ordna Nordiska veckor i Sankt Petersburg. Under 2021 var Finland ordförande samtidigt med ordförandeskapet för Nordiska ministerrådet. Ordförandeskapet delades mellan Finlands institut i Sankt Petersburg samt Danmarks kulturinstitut, vars period under 2020 uteblev på grund av coronan. Generalkonsulatet var huvudpartnern, dvs. det svarade för ekonomin och samordning. Hela budgeten kom från Nordiska ministerrådet, totalt 67 000 euro.

Temat för Nordiska veckor var hållbar utveckling (ekologi). Under en månad ordnades i Sankt Petersburg otaliga evenemang såsom workshoppar, utställningar, dokumentärföreläsningar och diskussioner om hållbar utveckling. Nordiska veckor var en utmärkt möjlighet att lyfta fram Finlands centrala budskap och god praxis om hållbar utveckling och klimatmålen. En del av programmet var tillgängligt på nätet via Zoom eller strömmades via YouTube.

Huvudprogrammet var utställningen From Trash to Fashion som varade i en månad, kuraterades av Kultura Byta och presenterade nordisk och rysk miljövänlig design och mode. Från Finland visades Rens joggingskor som har tillverkats av kaffe, Lovias väska av fiskskinn samt Zero Waste Bistro. Efter Sankt Petersburg ordnades utställningen i Murmansk och Petrozavodsk i november-december samt mindre programhelheter också i Kaliningrad, Archangelsk och Viborg. Sammanlagt ordnades tiotals program.

Målgruppen för Nordiska veckor är en bred publik från unga stadsbor till barnfamiljer, miljöpåverkare, forskare, affärlivet samt myndigheter. Nordiska veckor fick mycket uppmärksamhet i lokala medier. Enligt kommunikationsbyrå Sarafans slutrapport uppnådde Nordiska veckor cirka 18 miljoner visningar i olika kommunikationskanaler.

Arktiskt samarbete

Samarbetet och informationsutbytet med de nordiska länderna om arktiska frågor var fortlöpande under 2021 och fungerade utmärkt. Ministerrådets nya arktiska samarbetsprogram för åren 2022-24 antogs i samband med Nordiska rådets session i slutet av året. Programmets huvudmål är att främja hållbar utveckling i det arktiska området och det knyter allt tätare samman till målsättningarna under vision 2030. Samarbetsministrarna beslöt på hösten att flytta förvaltningsansvaret för ministerrådets arktiska projektverksamhet från Nordregio i Stockholm till Nordens institut i Grönland (NAPA) och Grönlands universitet. Projektstödet bereddes i nära samarbete med Arktiska rådet.

Island var ordförande för Arktiska rådet fram till våren 2021. Finland understödde prioriteringarna under Islands ordförandeskap, och dessa var bland annat skydd av den arktiska marina miljön, jämställdhetsfrågor, stärkande av Arktiska rådets arbete och tacklande av de utmaningar som covid-19-pandemin har orsakat i Arktis.

Finland gav ut i juni 2021 en nationell strategi för den arktiska politiken. Under utarbetandeprocessen fördes en ständig dialog och informationsutbyte mellan de nordiska länderna.

Samarbete med grannarna i väst

Verksamhetsåret var det första året under de nya riktlinjerna för samarbetet (2021-23) som antogs på hösten 2020. Grannarna i väst syftar i första hand på Förenta staterna, Kanada, Förenade kungariket och Irland. De nya riktlinjerna betonar samarbetet kring maritima frågor, handel och ekonomisk utveckling, miljö och klimat, forskning, innovation och utbildning, kultur, hälsa, jämställdhet och barn och ungas deltagande. En serie kulturpolitiska dialoger som sammanförde Nordens och Kanadas höga tjänstemän och sakkunniga för att diskutera de kulturella dimensionerna av hållbar utveckling och den gröna omställningen, mångfalden av nättinnehåll samt framtidsutsikterna för mobilitet och kulturexport uppmärksammades även bredare. Dialogserien bidrog å sin sida även till satsningen ”Nordic Bridges” som genomförs tillsammans med Kanada under 2022.

Profilerings- och positioneringssamarbete

Det nordiska profilerings- och positioneringssamarbetet fortsatte aktivt trots pandemin samt effekterna av projektadministrativa utmaningar också under 2021. Nordic Talk-konceptet, som lanserades 2020 som ett flaggskeppsprojekt, fortsatte. Formatet som ursprungligen hade planerats i likhet med TED Talks ändrades på grund av covid-19-pandemin och genomfördes i podcastformat, och nya avsnitt gavs ut i bra tempo. En evaluering genomfördes om Nordic Talks-konceptet och den respons som beskickningar och andra samarbetspartner gav var mestadels positiv. Beskickningarna och intressentgrupperna ansåg att konceptet är ett bra sätt att facilitera samarbete på den internationella arenan. Nordic Talks-konceptet gjorde det även möjligt att nå en ny publik och smidigt och innovativt skapa förbindelser. Den positiva responsen bekräftade tanken om att sättet att kommunicera är rätt. De verktyg och koncept som erbjuds till kommunikations- och marknadsföringsarbetet ger de nordiska beskickningarna och intressentgrupperna mervärde.

Under 2021 ordnades sammanlagt 72 Nordic Talks-evenemang i olika delar av världen antingen som fysiska möten eller på nätet. Den nordiska Nordic Talks-diskussionsserien var synlig också i den samnordiska paviljongen på FN:s klimatkonferens (COP) i Glasgow i november 2021. Nordic Talks-konceptet prisbelönades under året också i Transform Awards och City Nation Place-konferensen.

Under 2021 genomfördes även en Open Call for Nordic Talks-omgång för ansökan om finansiering. Av dessa genomfördes totalt 26 nya projekt. I projekten deltog 36 ambassader antingen som ledare eller samarbetspartner.

SEKTORIELLT SAMARBETE

Kultursamarbete

Kultursektorns arbete styrdes av Nordiska ministerrådets verksamhetsstyrande Vision 2030, Finlands ordförandeskapsprogram för Nordiska ministerrådet samt undervisnings- och kulturministeriets gemensamma tema för ordförandeåret: hållbar utveckling. Kultursektorn samarbetade brett med andra

sektorer, olika nationella instanser, internationella aktörer och de nordiska länderna samt olika ministerier.

Under våren 2021 lanserade forsknings- och kulturminister Annika Saarikko ett nytt program som hade godkänts av de nordiska kulturministrarna, Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram 2021–2024: Konst och kultur – drivkraften för hållbar utveckling i Norden (<https://pub.norden.org/politikkord2021-705/>). Samarbetsprogrammet fastställer de centrala politiska prioriteringarna för ministerrådet för kultur under 2021–2024. Kultur ses som en övergripande och bärande kraft för hållbar utveckling i de nordiska samhällena och speciellt gällande kulturministrarnas strävan efter ett grönt, konkurrenskraftigt och socialt hållbart Norden.

Nordiska ministerrådets Vision 2030 och strukturen i anknäring till den återspeglar sig som nedskärningar i kultursektorn ekonomiska ram. Kulturministrarna kom överens om principer för hur nedskärningarna riktas och fattade beslut om budgeten för kultursektorn 2022 samt en preliminär budgetplan för kultursektorn budget 2023–2024. Nedskärningarna orsakade stor oro på det nordiska kulturfältet. Även Nordiska rådet reagerade på situationen, varefter en del av nedskärningarna kompenserades för kultursektorn.

Kulturministrarna antog under ledning av forsknings- och kulturminister Antti Kurvinen uttalandet (<https://www.norden.org/sv/declaration/konst-och-kultur-som-framjare-av-hallbar-utveckling>) ”Konst och kultur som pådrivande faktorer för hållbar utveckling” som man hänvisade till i Unescos styrelse. Ministrarna beslöt även satsa anslag på ett nytt projekt som granskar teknikjättarnas inverkan på nyhetsmediernas verksamhetsförutsättningar och den demokratiska diskussionen i Norden. Dessutom förde kulturministrarna en diskussion om covid-19-pandemins inverkan på kultur- och mediesamarbetet. Ministrarna tog även ställning till behovet av att renovera Nordens hus i Reykjavik och beslutade att det i samband med frågan även ska utredas hur fastigheten ska administreras och förvaltas i framtiden. Ministrarna godkände ett nytt fyraårigt mandat för Kulturanalys Norden och centrumet för medieforskning Nordicom.

I evenemang som ingick i ordförandeskapsprogrammet behandlades och främjades bland annat skydd av ursprungsfolkens immateriella egendom, verksamhetsförutsättningarna för den audiovisuella branschen och dess konkurrenskraft samt nordisk språkpolitik. Dessutom ordnades en kulturpolitisk online-dialog på tjänstemannanivå mellan de nordiska länderna och Kanada samt ett möte för nätverket ”Nordic Netvaerk for kunst og kultur i skole og dagtilbud” i Lahtis. Dessutom förbereddes programhelheten för Nordic Bridges som genomförs 2022 i Kanada. Ministeriet deltar även i det treåriga projektet ”Cirkulär ekonomi inom byggandet” som miljöministeriet har huvudansvaret för.

Coronapandemin medförde även nya digitala arbetssätt. Det finns inspelningar och rapporter om evenemang som ordnades under ordförandeskapet, vilket stöder kontinuiteten och bidrar till att resultaten kan utnyttjas. Det virtuella sättet att genomföra evenemangen bidrog även till deras tillgänglighet.

Utbildnings- och forskningssamarbete

Utgångspunkten för Finlands ordförandeskap var de nordiska statsministrarnas vision om att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030. Visionens tre prioriterade områden – ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden – styrde arbetet under

ordförandeskapsåret. I undervisnings- och kulturministeriet byggdes ordförandeskapsprogrammet kring temat om hållbar utveckling, och samarbete gjordes tvärsektorielt inom utbildnings-, forsknings-, kultur-, ungdoms- och idrottspolitik.

Det nordiska utbildnings- och forskningssamarbetet har som mål att Norden ska vara en ledande region för kunskap och välfärd. Målet är att ordna utbildning och en möjlighet till livslångt lärande för alla oberoende av social bakgrund. Syftet är att genom samarbete främja forskning och forskningspolitik i de nordiska länderna samt på Åland, Färöarna och Grönland.

Mötet i Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) ordnades som ett hybridmöte i Helsingfors i Grand Marina Congress Center. Undervisningsminister Li Andersson ledde undervisningsministrarnas diskussion om temana socialt hållbar utveckling och ungdomarnas deltagande i demokratiska processer. Forsknings- och kulturminister Antti Kurvinen var ordförande för forskningsministrarnas möte där man diskuterade nordiskt forskningssamarbete och dess samordning. Ämbetsmannakommittén för utbildning och forskning sammanträdde tre gånger och centralt i arbetet var:

- Budgetnedskärningar som gäller sektorsramen
- Genomförande och uppföljning av projekt under ordförandeskapet
- Forskningssamarbete
- Utveckling av språksamarbete, bland annat reform av den nordiska språkdeklarationen

Miljö och klimat

Nordiska ministerrådets Vision 2030 och genomförande av den präglade miljö- och klimatsamarbetet. Samtidigt fortsatte det samarbete som länge har pågått i olika expertgrupper trots covid-19-pandemin. Miljö- och klimatministrarna sammanträdde både på våren och hösten, och ministrarna ansvariga för byggande hade sitt möte i Borgå i november.

Miljö- och klimatsektorn har inlett ett tiotal större projekt för att genomföra visionen. Dessutom deltar sektorn i flera samlingsprojekt som överskrider olika förvaltningsområden. Projekten omfattar övergripande olika teman såsom till exempel en grön omställning, naturbaserade lösningar, cirkulär ekonomi samt byggande och trafik. Den största delen av samarbetet i miljö- och klimatsektorn genomförs fortfarande av sex permanenta arbetsgrupper enligt sektorns samlingsprogram. Under ledning av Finland gjordes en halvtidsutvärdering av genomförande av samlingsprogrammet bland annat mot bakgrund av Vision 2030. Enligt halvtidsutvärderingen ska informationsutbytet mellan olika aktörer förbättras och man ska förbereda sig i god tid inför den nya perioden som börjar efter 2024. Miljö- och klimatsektorn fortsatte även att utvärdera organisationen av Svanenmärkningen.

Man blev tvungen att flytta fram många partsmöten avseende internationella miljö- och klimatavtal samt processer. Klimatmötet COP26 som ordnades i början av november i Glasgow utgjorde ett undantag. De nordiska länderna hade en synlig roll på klimatmötet, både i förhandlingarna och i att genomföra olika evenemang.

Ministermötet på våren hölls på distans precis som de flesta tjänstemannamötena. Ministrarnas novembermöte hölls i Köpenhamn i samband med Nordiska rådets sessionsvecka. På initiativ av Finland diskuterade miljö- och klimatministrarna i maj om hur den biologiska mångfalden kan bättre beaktas i

olika finansieringssystem. De betonade särskilt de nordiska kreditinstitutens möjligheter att identifiera vilka effekter verksamheten har på den biologiska mångfalden. Ministrarna fortsatte även diskussionen om ungdomars deltagande och fastställde sin ståndpunkt om att ungdomar ska ges en genuin möjlighet att påverka internationella miljö- och klimatprocesser. På miljö- och klimatministrarnas dagordningar stod dessutom klimatförhandlingar och COP26-mötet i Glasgow, FN:s miljömöte (UNEA) som ordnas i två delar 2021–2022 samt diskussionen om ett nytt globalt plastavtal. Ministrarna antog i maj en deklaration vars centrala budskap var att klimatförändringen ska beaktas bättre vid skydd och förvaltning av haven.

Byggande

Under 2020 inrättade de nordiska länderna en gemensam styrgrupp för att samordna harmoniseringen av byggbestämmelser. Under 2021 inleddes ett omfattande projekt vars syfte är att främja hållbart byggande och harmonisering av byggbestämmelser. Syftet är att med fem olika verksamhetsområden bidra till att den nordiska byggbranschen blir mer hållbar och konkurrenskraftig. Miljöministeriet ansvarar för projektets största del som siktar mot harmonisering av byggnaders livscykelevaluation. Dessutom främjas i projektet offentliga byggnaders positiva miljö- och klimateffekter, stärks samarbete inom nordiskt träbyggande och skapas förutsättningar för att inrätta hållbara och koldioxidsnåla byggplatser.

Under ledning av miljöministeriet började 2021 ett treårigt ordförandeskapsprojekt, vars syfte är att främja cirkulär ekonomi inom byggande, skapa nya samarbetsnätverk samt att dela cirkulärekonomisk praxis för byggande mellan de nordiska länderna. I projektets första skede, som inleddes på sommaren, kartläggs nuläget för cirkulär ekonomi inom byggande. Även Europeiska kommissionens initiativ *New European Bauhaus* främjas aktivt. Projektet skapar på lång sikt en grund för fördjupat nätverkande. I Finland deltar förutom miljöministeriet även arbets- och näringsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet samt Sitra i samarbetet.

I november ordnades i Borgå ett möte för ministrarna ansvariga för boende och byggande. Ministrarna diskuterade nordiskt samarbete vid förberedelse av EU-lagstiftning som gäller byggande och konstaterade till exempel att återanvändning och återvinning av byggprodukter ska underlättas vidare. De nordiska länderna har varit aktiva i utvecklingen av *New European Bauhaus*. Ministrarna och representanter för organisationer som svarar för byggande gav sitt stöd för vidare utveckling av detta initiativ.

Regionplanering och utveckling av städer

Miljöministeriet deltar även i ministerrådets samarbete som främjar regionutveckling och regionplanering. Arbets- och näringsministeriet är huvudansvarig för regionutvecklingen.

Ämbetsmannakommittén för regionalpolitik (regionutveckling och -planering) sammanträdde under ledning av miljöministeriet sex gånger virtuellt och en gång på ett hybridmöte i Helsingfors. Genomförandet av visionen sker genom tre temagrupper. Miljöministeriet deltar i stadstemagruppens arbete. Under året behandlade ämbetsmannakommittén även gränskommittéernas arbete och en utredning av detta inleddes. "Nordregio Forum", som ordnas årligen av Nordregio, genomfördes som ett hybridmöte. Miljöministeriet deltog i forumets paneldiskussion om en grön omställning.

Nordiska miljöfinansieringsbolaget NEFCO

NEFCO (Nordic Environment Finance Corporation) är ett nordiskt miljöfinansieringsbolag vars huvudkontor ligger i Helsingfors. NEFCOs nya femårsstrategi antogs och genomförandet av den inleddes. Samtidigt infördes i tillämpliga delar EU:s taxonomi för bedömning av investeringars hållbarhet utöver NEFCOs egna kriterier. Under året godkändes 78 nya projekt. Totalt uppgick finansieringsbeloppet till 69 miljoner euro. Den största delen av projekten gällde klimatförändringen. I offentliga projekt betonas fortfarande energieffektivitet, på den privata sektorn förnybar energi. Antalet projekt som gäller energieffektivitet och cirkulär ekonomi ökade särskilt i den privata sektorn. Coronan hade rätt små inverkan på NEFCOs projekt och årets ekonomiska resultat och resultat med tanke på miljömålen överskreds.

Näringslivs- och innovationspolitik

På grund av coronasituationen ordnades ministermötet i hybridformat, där näringsminister Mika Lintilä var ordförande och där både Finlands och Norges näringsministrar var på plats och de övriga ministrarna deltog på distans.

Ministtermötets centrala teman var näringslivets återhämtning efter coronan, turism samt hållbar produktion av mineraler. F-Secures grundare och styrelseordförande Risto Siilasmaa höll ett inlednings- och inspirationsanförande som gällde näringslivets framtid.

Ministrarna beslutade om ett anslag för projekt som gäller turism. Projekt i turismbranschen är särskilt nödvändiga också med tanke på återhämtning efter coronan som tärde på branschen (läs mer om turism längre ner).

I samband med ministermötet gavs ut en utredning om de nordiska ländernas mineralpotential. Det betydliga antalet nedladdningar av publikationen, över 3 000, som är det största antalet nedladdningar av en enskild Nordic Innovations publikation, vittnar om att publikationen är betydande, intressant och aktuell.

Betydande projekt inom närings- och innovationsområdet 2021

I ämbetsmannakommittén ÄK-N användes året främst till att inleda åtta initiativ som stöder den gemensamma visionen. Året inleddes med ett extra möte där man gick igenom frågor som gällde dessa initiativ. Nya tillvägagångssätt, initiativ som stöder visionen och referensgrupper i anknytning till dem har visat sig vara utmärkta fördelar, men samtidigt har man upptäckt att det är utmanande att samordna övergripande mål. Förnyelse av tillvägagångssätten förutsätter av medlemsländerna på ett annorlunda sätt aktivitet, såsom till exempel att substansspecialister kopplas närmare till initiativen.

Under året diskuterades NOPEFs (Nordiska projektexportfonden) verksamhet som ansågs värdefull i en utredning som gjordes för ämbetsmannakommittén. Man önskade att NOPEF och Nordic Innovation skulle allt tydligare utveckla samarbete som stöder varandras styrkor så att näringsministerrådets olika instrument skulle främja det mervärde som uppstår ur helheten.

Trots undantagssituationen såg man i kommittén starkt in i framtiden och man inledde en diskussion om de nordiska ländernas eventuella samarbete i EXPO2025 i Osaka.

Turism

Näringsministrarna reserverade på sitt möte i september 20 miljoner danska kronor (cirka 2,7 miljoner euro) till åtgärder som stöder hållbar utveckling av turistbranschen och återhämtning av branschen efter coronapandemin för 2021–2024. Förberedelse av initiativet samordnades av Finland i en nordisk turismarbetsgrupp som fungerar under Nordiska ministerrådet i samarbete med Nordic Innovation och ministerrådets sekretariat. Genom åtgärderna tas fram information bland annat som stöd för beslutsfattande vid fastställande av mål som gäller hållbar utveckling, utvecklas statistikföring av turistnäringens effektivitet och delas god praxis för utveckling av turismen och produktutvecklingen.

Finland svarar för genomförandet av två projekt som ingår i initiativet. I ett samnordiskt projekt som genomförs av arbets- och näringsministeriet utreds god praxis inom inhemsk turism och analyseras möjligheterna att utnyttja sådana tillvägagångssätt som har uppstått under coronapandemin till att utveckla turismen också i större utsträckning. Visit Finland genomför ett kommunikationsprojekt som intensifierar det nordiska turismsamarbetet och där man bland annat ordnar ett samnordiskt turismseminarium för att konkretisera åtgärder och resultat från turismsamarbetet och för att lyfta fram turismsamarbetet. Dessutom deltar Finland (bland annat ANM, Visit Finland, UKM, Statistikcentralen) i att genomföra initiativets övriga projekt genom att åtminstone delta i den materialinsamling som genomförs i projekten.

Det nordiska turismsamarbetet styrdes av Planen för nordiskt turismsamarbete 2019–2023 som godkändes av näringsministrarna sommaren 2019. Aktivt nordiskt samarbete stödde genomförandet av Finlands turismstrategi särskilt i fråga om projekt som gäller hållbar turism och digitalisering av turism. Dessutom främjade samarbetet det mål som fastställs av statsminister Marins regering i programmet Hållbar turism 2030 om att beakta samsamarbetsmöjligheterna med de nordiska länderna vid utvecklingen av hållbar turism.

Energipolitik

Under Finlands ordförandeskap var teman för Nordiska ministerrådets energisektor vidareutveckling av elmarknaden, sektorsintegration och utsläppsminskningar i sektorer där utsläppsminskningar är svåra. Under Finlands ordförandeperiod utarbetades även ett nytt samsamarbetsprogram för energisektorn för 2022–2024. Där behandlas utveckling av den nordiska elmarknaden, grön tillväxt, förnybar energi, CCUS (avskiljning och lagring av koldioxid), energieffektivitet, energiforskning, energifrågor i trafiken och aktuella EU/EES-ärenden.

Syftet var att under Finlands ordförandeskap hålla mötet för ministerrådet för energi (MR-E) i september 2021 i Helsingfors. På dagordningen stod sektorsintegration, EU:s Fit for 55-paket och stimulansfinansiering för energiprojekt samt den nordiska elmarknaden och elektrifiering. Ministermötet blev dock inställt i sista minuten. Ministrarna antog emellertid samsamarbetsprogrammet för energisektorn för 2022–2024 i skriftligt förfarande.

Betydande projekt inom det energipolitiska samarbetet 2021:

Arbetet i ämbetsmannakommittén för energipolitik fokuserade på utarbetandet av samsamarbetsprogrammet för energisektorn för 2022–2024. Därtill godkändes budgeten för 2022 och beviljades energisektorns nordiska projekt finansiering, bland annat ett tvärsektorieellt trafikprojekt.

Under 2021 verkade elmarknadsgruppen (EMG), arbetsgruppen för förnybar energi (AGFE) och myndighetsarbetsgruppen Nordsyn aktivt bland de arbetsgrupper och grupper som är underställda ämbetsmannakommittén för energipolitik. Dessutom hölls möten av nätverksgruppen som fokuserar på avskiljning, användning och lagring av koldioxid i de nordiska och baltiska länderna (NGCCUS).

Elmarknadsgruppens (EMG) arbete fortsatte aktivt under 2021. Ett centralt tema förutom allmänt informationsutbyte och samordning av aktuella ärenden var Nordiskt elmarknadsforum som hölls virtuellt. Samtidigt fortsatte förberedelsen av forumet för 2022. Arbetsgruppen beställde flera utredningar av aktuella teman.

Ett centralt tema också för arbetsgruppen för förnybar energi under 2021 var förberedelse av genomförandet av ren energi-paketet och det omarbetade direktivet om förnybar energi (RED II) med tanke på det nordiska samarbetet. Arbetsgruppen behandlade under året de förändringsbehov som kommissionens direktiv medför och de nordiska ländernas ståndpunkter till dem.

Regionalpolitik

Inom sektorn för regionalpolitik och regionplanering var prioriterade frågor under 2021 ordnande av ministermöte och förberedelsearbetet i anknytning till det samt godkännandet och inledandet av en forskningsplan kring multilokalitet som utarbetas av NordRegio.

Ministermötet ordnades i september under ledning av näringsminister Mika Lintilä. Centrala teman för mötet var multilokalitet och dess effekter på områdenas utvecklingsutsikter samt grön återhämtning. På mötet godkändes en forskningsplan gällande multilokalitet i Norden som genomförs av forskningsinstitutet NordRegio. Mötet ordnades som ett hybridmöte på grund av covid-situationen.

Ämbetsmannakommittén för regionalpolitik sammanträdde flera gånger för att diskutera ministermötets teman och praktiska arrangemang.

Arbetet i ämbetsmannakommittén för regionalpolitik strukturerades i stor utsträckning genom det samarbetsprogram som tas fram för en fyraårsperiod och för vars genomförande temagrupper ansvarar. Temagrupperna har medlemmar från alla länder samt från självstyrande områden, gränskommittéer och samarbetsorganet Nordiskt Atlantsamarbete NORA. Nordregios sakkunniga utgör temagruppernas sekretariat. Temagruppernas arbete fokuserar på hållbar stadsutveckling, hållbar landsbygdsutveckling samt innovativa och resilienta områden. Temagrupperna fortsatte med sitt arbete under året och genomförandet av samarbetsprogrammen har fortskridit enligt önskemålen.

Ekonomi- och finanssektorn

Under Finlands ordförandeskap 2021 lyckades man inte alls med att ordna ett möte för de nordiska finansministrarna (MR-Finans). Förutom parlamentsvalen i Norge och Island och de efterföljande långa regeringsförhandlingarna var det svårt att hitta en mötestid som passade alla då finansministern byttes ut i både i regeringen i Finland (våren 2021) och i Sverige (slutet av hösten 2021).

Nordiska ämbetsmannakommittén för ekonomi- och finanspolitik (ÄK-Finans) ordnade fyra möten: i mars, maj, september och december. Alla möten hölls på distans. I centrum för tjänstemannamötena stod

förutom covid-19-pandemins ekonomiska konsekvenser särskilt även inledandet av det tvärsektoriella och fleråriga Vision 2030-projektet "*Inkluderende økonomisk vækst i arbejdet med den grønne omstilling*", som inleddes i början av året, samt framstegen i de inledande faserna. Nordregio svarar för genomförande av projektet och dess representanter presenterade på tjänstemannamöten genomförandet av projektet ända från formuleringen av undersökningsfrågorna. Nordregio väntas få av Eurostat erkänd status som ett forskningsinstitut, vilket garanterar åtkomst till Eurostats hushållsspecifika data som är relevanta för projektet. Detta är centralt i synnerhet då man utreder klimatpolitikens effekter på hushållen. Nordregio utnyttjar även de nationella rapporter om klimatmål som de nordiska länderna vartannat år tar fram för FN. I andra fasen ska projektet analysera den socioekonomiska utvecklingen i landsbygden och urbana områden och allmänhetens stöd för en grön omställning.

Dessutom beslutade ÄK-Finans i december 2021 inleda ett nytt projekt för ekonomiska modeller som kopplar till klimatförändringen. Syftet med projektet är att dela bästa praxis och skapa ett samnordiskt tjänstemanna- och expertnätverk. Projektet pågår i 18 månader. Om det utbyte av erfarenheter och information som ingår i det upplevs som meningsfullt, kan projektet förlängas.

Finansministeriets ekonomiska avdelning ordnade ett möte för den nordiska konjunkturgruppen i oktober. Mötet hölls som ett distansmöte. Konjunkturgruppen är underställt Nordiska ministerrådet för ekonomi- och finanspolitik (MR-Finans). Gruppen består av representanter för de nordiska finansministerierna och den byter information bland annat om konjunkturutvecklingen och den ekonomiska situationen i de nordiska länderna. Under mötets första dag behandlades ministeriernas nyaste konjunkturprognoser efter land. På mötets andra dag behandlades klimatförändringens ekonomiska konsekvenser och metoder för att bedöma dem. Danska DREAM projekt, det norska finansministeriets Climate Policy Unit samt klimatkoalitionen som leds av ordförandelandet Finland presenterade undersökningar och utredningar.

Gruppen tog fram utifrån konjunkturprognoserna publikationen *Nordic Economic Outlook 2021* till Nordens publikationsserie. Publikationen blev den sista i serien, eftersom nordiska ämbetsmannakommittén ÄK-Finans beslutade lägga ned den på sina möten under hösten 2021. Motivering till beslutet var att man samlade i publikationen material som redan har getts ut tidigare annanstans och att sammanställningen i en enda publikation inte ger prognoserna nödvändig synlighet och därmed inte ger något verkligt mervärde. Den nordiska konjunkturgruppen sammanträder också i fortsättningen ett till två gånger om året.

Nordic Economic Policy Review (NEPR) gav ut våren 2021 en periodisk tidskrift om bostadsmarknaden i Norden (*Nordic Housing Markets and Policies*). Publikationens vetenskapliga redaktörer var professorer emeriti Harry Flam och Peter Englund. NEPR:s styrgrupp beslutade att covid-19-pandemin är temat för nästa års publikation. Under hösten 2021 ordnades om temat ett referegranskningsseminarium där artikelutkasterna diskuterades.

Jord- och skogsbrukssektorn samt fiske- och livsmedelssektorn

Visionen för nordiskt samarbete och dess handlingsplan samt samarbetsprogrammet för sektorn som godkändes i slutet av 2020 gav en bra grund för att fortsätta sektorsarbetet under 2021. I Finlands ordförandeprogram ingick även axplock som gäller sektorsarbetet såsom livsmedelsberedskap mot bakgrund av covid-pandemin och klimatförändringen, en klimatklok jordbruksproduktion som har

anpassat sig till klimatförändringen, hållbara livsmedelssystem och en trygg, hälsosam och hållbar kost samt främjande av bioekonomi och cirkulär ekonomi. I pandemisituationen ville jord- och skogsbruksministeriet (JSM) också hålla framme beredskap och resiliens i bioekonomin och livsmedelssystemen.

Sektorns ministermöte ordnades virtuellt veckan före midsommar. Temat för mötets politiska diskussion var hållbara nordiska livsmedelssystem. Ämnet introducerades av EU-kommissionär för internationella partnerskap Jutta Urpilainen samt generalsekreterare för Meteorologiska världsorganisationen Petteri Taalas. Ministrarna antog uttalandet om de nordiska ländernas gemensamma åsikter om förbättrad hållbarhet i livsmedelssystemen. Genom uttalandet fastställde ministrarna de nordiska ländernas gemensamma utgångspunkter och prioriteringar då de förberedde sig inför FN:s toppmöte om livsmedelssystem (Food Systems Summit, FSS) som ordnades i september.

Dagen före ministermötet ordnade JSM i samarbete med ministerrådets sekretariat webbseminariet "Food Systems From a Nordic perspective". Webbseminariet hade cirka 100 deltagare som var representanter för intressentgrupper och förvaltningen från alla nordiska länder samt deras självstyrande områden. På det virtuella mötet behandlades många teman med anknytning till det omfattande ämnesområdet såsom minskning av matsvinn, hållbar konsumtion och näring, gemensam hälsa (One Health), hållbar användning av förnybara naturresurser samt nya tekniker. De slutsatser som man kom fram till i diskussionerna i smågrupper presenterades på ministermötet följande dag och sändes till FSS-organisationen för kännedom. Seminariet utgjorde en del av dialogprocessen för beredningen av FN:s FSS.

Verkställande kommittén (ÄK-EXE) sammanträdde på fyra virtuella möten under året. På mötena behandlades främst förberedelser av ministermötet, projektfinansieringsärenden, överföringen av Ny Nordisk Mat-sekretariatsarbetet till NJK (Nordisk kommitté för lantbruks- och matforskning) samt finansieringsfrågan som gällde NordGens kommande verksamhetslokal.

Ämbetsmannakommittén för fiskeri sammanträdde i maj på ett virtuellt möte och på ett fysiskt möte i Vasa i november. På mötena beslutades om finansieringen av samarbetsprojekt och diskuterades bland annat en ökning av självförsörjningsgraden för foder som används vid fiskodling. I samband med mötet i Vasa fick deltagarna besöka Wärtsilä Smart Technology hub där de fick bekanta sig med nya havsmotorer och deras bränslealternativ med låga utsläpp.

Jord- och skogsbrukskommittén sammanträdde under vårperioden på ett distansmöte i april och på ett fysiskt möte som ordnades i Köpenhamn på hösten. Temana på mötena var bland annat budgeten för 2022, Vision 2030, NordGens, SNS (Skogsforskning) och NJK:s årsrapporter. Dessutom behandlades en uppdatering av den nordiska bioekonomistrategin på mötena. Som ordförande tog Finland upp klimatåtgärder i markanvändningssektorn på dagordningen. Länderna berättade om sina åtgärder för att minska markanvändningssektorns utsläpp, upprätthålla kollager och för att öka antalet kolsänkor samt diskuterade samarbetsmöjligheter. På mötet i november diskuterades dessutom kolmarknaden och dess utsikter i de nordiska länderna.

Livsmedelskommittén sammanträdde på virtuella möten på våren och hösten. På mötena behandlades bland annat arbetsgruppernas rapporter och arbetsprogrammets projekt (i synnerhet hållbara och hälsosamma livsmedelssystem). På ordförandens initiativ diskuterade kommittén samarbetsmöjligheterna för att utveckla Nutri Score-märkningssystemet.

Som ordförandeland var Finland aktiv i att hitta en lösning på frågan om finansiering av NordGens nya lokaler. De nya lokalerna håller på att bli färdiga i Alnarp i Sverige och de ska tas i bruk under våren 2022.

Under hösten 2021 beslutade NordGen om att flytta säkerhetsupplaget för den nordiska potatissamlingen till Finska centralen för utsädespotatis i Uleåborg. JSM deltog i att täcka kostnaderna som uppstod på grund av flytten av lagret.

Finland har aktivt drivit framåt uppdateringsarbetet av den strategiska programboken, Köksmanifestet (2004) som utgör grunden för programarbetet Ny Nordisk Mat. I september ordnades ett kick off-webbseminarium för uppdateringen av programmet där man hörde öppningsanföranden av ministrarna Leppä och Blomqvist. I oktober ordnades på Åland som en del av ordförandeskapets program och samtidigt med FM-tävlingen i mathantverk en workshop för uppdatering av köksmanifestet. Samma dag ordnades även i samarbete mellan Ny Nordisk Mat, ordförandelandet Finland och Åland ett seminarium om ansvar i livsmedelskedjan. Programmen på hösten ordnades i hybridformat.

Social- och hälsovårdspolitik

Social- och hälsosektorn fokuserade under Finlands ordförandeskap på pandemin och beredskapsarbete, coronans effekter på olika grupper, hälsodata och -register, folkhälsa, digitalisering, välfärdsekonomi samt främjande av internationellt samarbete.

De nordiska social- och hälsovårdsministrarna (MR-S) sammanträdde på sitt årliga möte virtuellt i mars. Ministrarna dryftade lärdomar av coronapandemin samt välfärdsekonomin med särskilt fokus på sektorns välfärdsekonomiska lösningar och återuppbyggnad efter pandemin. Mötet fortsatte med "Vård och omsorg på distans"-projektets avslutande seminarium där ministrarna diskuterade digitalisering av hälsovården.

Nordiska ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S) höll tre möten, varav det sista som ett fysiskt möte på Åland som firade 100-årsjubileum av sitt självstyre. Dessutom ordnades ett extra möte om budgetfrågor och två trojkamöten. På kommittémötena främjades bland annat projekt inom handlingsplanen för Vision 2030, uppdateringen av sektorns samarbetsprogram samt internationellt samarbete inom sektorn. Kanslicheferna för de nordiska social- och hälsovårdsministerierna samt chefer för internationella ärenden sammanträdde virtuellt under ledning av Finland för att diskutera aktuella frågor inom förvaltningsområdet och internationella frågor.

Utöver aktuella situationsöversikter gällande covid-19-pandemin och framtidsutsikter fokuserade Nordiska beredskapsgruppen för hälso- och socialvård, Svalbard-gruppen, på sina möten i synnerhet även på att förbättra den nordiska situationsbilden för hälso- och socialvården i olika omfattande störningssituationer. Gruppen beviljades nordisk finansiering för att ta fram en situationsbildmekanism. Arbetet fortsätter under Norges ordförandeskap 2022.

Strategi- och expertgrupperna för "One Health" ordnade seminariet "Environmental monitoring of antibiotic resistance" som behandlade bland annat lärdomar från uppföljningen av coronaviruset i avloppsvatten samt möjligheterna att undersöka antimikrobiell resistens med samma metoder. Grupperna förde på sina möten diskussioner i synnerhet kring rekommendationerna gällande antimikrobiell resistens i Nordiska rådets Vitbok.

Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) och CEPI (The Coalition for Epidemic Preparedness Innovations) ordnade en nordisk workshop om vacciner och beredskapssamarbete som främjade nordiskt samarbete och informationsutbyte samt gjorde de finansieringsmöjligheter som CEPI erbjuder kända.

Det nordiska statistiksamarbetet, som är underställt statistikkommittéerna Nomesko och Nososko, intensifierades i och med införandet av en nya digital databas, och arbetet med att utveckla nordiska välfärdsindikatorer fortsatte. Finland utsågs också till gemensam ledare av projektet för nordiskt forskningsarbete i hälsoområdet ("Nordic Commons") för 2021–2024. Arbetet inleddes av Norge 2017 och syftet är att möjliggöra effektivt utnyttjande av nordiska datauppsättningar inom hälsoområdet.

Nordens välfärdscenters (NVC) kontor i Helsingfors genomförde nordiska Folkhälsoarenans två virtuella möten som behandlade bland annat coronapandemins konsekvenser för folkhälsan, det civila samhällets roll i folkhälsoarbetet samt presenterade resultaten av rörlighetsprogrammet "Helsinki liikkuu" (Helsingfors rör sig) i främjandet av folkhälsan.

Om den nordiska funktionshinderspolitiken ordnades seminariet "Building back better – disability leadership and the way forward" samt ett sidoevenemang i samband med UNCRPD-mötet. Sidoevenemanget fokuserade särskilt på att personer med funktionshinder ska beaktas och engageras i återuppbyggnaden efter pandemin.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) ordnade det nordiska webbseminariet "Indigenous peoples: language, culture, and life cycle – Disability, dementia, and services" som fokuserade på rättigheter för personer som tillhör ursprungsfolk och som har funktionshinder och demenssjukdomar samt vikten av språk- och kultursensitiva tjänster.

Social- och hälsovårdsministeriet ordnade webbseminariet "Economy of wellbeing in the Nordic region – past year and future prospects" som behandlade den nordiska välfärdsekonomin. På mötet presenterades initiativ om välfärdsekonomin som genomfördes under ordförandeåret medan man också blickade in i framtiden. Därtill gjordes temat bekant för den nordiska publiken.

MIELI Psykisk Hälsa Finland rf ordnade i samarbete med SHM och THL toppmötet Nordic Mental Health Summit 2021 som ett hybridmöte i Helsingfors. Mötet lyfte fram arbetet för att återuppbygga psykisk hälsa efter pandemin i Norden samt förebyggande av självmord i anknytning till kristider. I programmet fördjupade man sig i samhälleliga åtgärder som främjar psykisk hälsa, skapar en psykisk kriställighet och stärker de nordiska välfärdsstaterna.

Teman för Välfärdsforumet som ordnades tillsammans av NVC och Finland var den nordiska välfärdssamhällsmodellen och social hållbarhet. På konferensen diskuterades bland annat pandemins effekter på välfärdsmodellen och olika befolkningsgrupper, ökningen av fattigdom och social utslagning samt utmaningar för befolkningsstrukturen.

Självständighetsjubileets barnstiftelse (ITLA) ordnade ett webbseminarium om det samnordiska projektet The First 1000 Days in the Nordic Countries där man samlade information om stödåtgärder för gravida och spädbarnsfamiljer i de nordiska länderna.

Social- och hälsosektorn stärkte även sitt samarbete med de baltiska länderna samt med civilsamhället. Ett gemensamt möte ordnades med de baltiska ländernas social- och hälsovårdsministerier samt NMR:s kontor. Dessutom utarbetades en plan för ett uppföljningsprojekt. Finlands paraplyorganisation för social- och hälsovårdsorganisationer SOSTE utsågs till deltagare i NMR:s nya civilsamhällsnätverk. Samarbetsminister Thomas Blomqvist deltog i toppmötet om civilsamhället som ordnades i samband med

Nordiska rådets session i Köpenhamn. Behandlingen av toppmötets rekommendationer fortsätter under Norges ordförandeskap.

Under sessionen presenterade Ålands social- och hälsovårdsminister Annette Holmberg-Jansson social- och hälsosektorns årliga redogörelse för parlamentarikerna.

Jämställdhetssamarbete

Ministerrådet för jämställdhet och LGBTI (MR-JÄM) sammanträdde på två virtuella möten under ordförandeåret. Huvudtemat för det första mötet var jämställdhet mellan könen i småbarnspedagogiken. På det andra mötet fokuserade man på stärkandet av det nordiska samarbetet, som redan är intensivt i sektorn, på internationella arenor.

För att svara mot den globala antigenderism som hotar kvinnors, flickors och LGBTI personers rättigheter beslöt ministerrådet under ledning av Finland att utarbeta en färdplan om riktlinjerna för internationellt samarbete. Dessutom fattade ministerierna beslutet om att delta i FN:s Generation Equality-kampanj genom ett samnordiskt åtagande som gäller jämställdhet mellan könen och klimatförändringen. Förberedelsen av det åtagande som ges ut i samband med sessionen för FN:s kvinnokommission (CSW) 2022 inleddes med ett rundabordssamtal om kön och klimat i januari .2022.

På CSW 2021 träffade ministerrådet för jämställdhet och LGBTI UN Womens generaldirektör Phumzile Mlambo-Ngucka och deltog i en paneldiskussion om jämställdhet, makt, normer och intersektionalitet med unga aktivister.

I samband med de nordiska jämställdhetsministrarnas World Pride 2021-program gavs ut en utredning om regnbågsungdomarnas välbefinnande.

En politisk dialog om LGBTI -frågor ordnades med Nordiska rådets välfärdsutskott i samband med Nordiska rådets sessionsvecka.

Frågor som gäller jämställdhet togs upp också på ett diskussionsmöte som ordnades på Nordens dag och som behandlade näthat och -hotelser.

Två av tre av ämbetsmannakommitténs (ÄK-JÄM) möten ordnades virtuellt. I samband med det sista och fysiska mötet ordnades ett möte med de baltiska kollegorna. I arbetet utnyttjades dessutom förberedelsemöten som är öppna för hela kommittén och som ersatte de tidigare trojkamötena.

I jämställdhets- och LGBTI -sektorn genomfördes under 2021 tre ordförandeskapsprojekt som handlade om nätvåld mot kvinnor, jämställdhet mellan könen i småbarnspedagogiken och hatbrott mot LGBTI -personer. En konferens om papporna i omsorgen som arrangeras av Mansorganisationernas centralförbund flyttades fram till mars 2022 för att undvika överlappningar.

På konferensen, som behandlade näthat och -trakasserier mot kvinnor, ansågs att man bör prata om företeelsen med begreppet nätvåld mot kvinnor och att det ska ses som ett kontinuum för fysiskt våld mot kvinnor. Mångfalden av kvinnor och flickor ska beaktas i förebyggande åtgärder. Stereotypa könsroller ska utmanas och utomstående ska uppmuntras till att ingripa i våldsamt beteende också på

nätet. Det aktuella temat och mångsidiga programmet fick beröm, och diskussionen fortsatte i sociala medier med hashtaggen #NoToHateNorden.

I en rapport som utredde främjande av jämställdhet i småbarnspedagogiken betonades betydelsen av daghemmens långsiktiga, förebyggande arbete, lagstiftningen och personalens utbildning.

Enligt en utredning som handlar om hatbrott mot LGBTI -personer finns det anledning att dela information om effektiva åtgärder mellan de nordiska länderna. I myndighetsorganisationer behövs mer information om hatbrott mot LGBTI -personer, förebyggande av dem och stöd för offren. Samarbete till exempel med polisen och medborgarorganisationer som stöder LGBTI -personer bör intensifieras.

Samarbete om arbetslivet

Bild: Taru Löyttymäki/ANM

Finland ordnade under ordförandeåret två ministermöten om arbetslivet (MR-A). Det första var ett inofficiellt virtuellt möte som leddes av Tuula Haatainen i juni och där man diskuterade det omfattande forskningsprojektet som hade gett ut sin slutrapport i maj 2021, "The Future of Work in the Nordic Countries – opportunities and challenges for the Nordic working life models", och dess slutsatser. Det är fråga om den mest omfattande nordiska undersökningen om arbetslivet som någonsin har finansierats av ministerrådet. Undersökningen inleddes redan 2017 och sex tematiska rapporter gavs ut inom ramen för den innan slutrapporten gavs ut.

På mötet berättade ministrarna hur de ansåg att man allra bäst kan bidra till att Norden blir enligt ministerrådets vision världens mest hållbara och integrerade område fram till 2030. Ministrarna konstaterade att den nordiska välfärdsmodellen har visat sin livskraft och att man har uppnått goda resultat genom trepartssamarbete. I nästan alla inlägg nämndes som de största utmaningarna problem med matchning på arbetsmarknaden och kompetensbrister samt oro över ofta långvarig arbetslöshet som pandemin också har förstärkt. Vid övergången till en klimatneutral och digital ekonomi betonas kompetensgapet, även om de nordiska länderna också har gjort stora investeringar på grund av omställningar på arbetsmarknaden. I ministrarnas diskussioner syntes även behovet av att allt mer granska demografin, dess utveckling samt att arbetskraften är tillräcklig i fortsättningen. Nordens åldrande befolkning ökar behovet av arbetskraft särskilt i social- och hälsovårdssektorn.

I november ordnade Finland ett officiellt ministermöte för arbetslivet som ett fysiskt möte i Finlandiahuset. Den egentliga mötesdagen föregicks av en middag för ministrarna. På mötet diskuterade ministrarna under ledning av arbetsminister Tuula Haatainen arbete i plattformsekonomin och under ledning av social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen psykisk hälsa i arbetslivet. Även Guy Ryder, den avgående generaldirektören för internationella arbetsorganisationen ILO, deltog på mötet.

I diskussionen om plattformarbete konstaterades att plattformarbete fortfarande är rätt sällsynt i de nordiska länderna. Enligt undersökningar har endast 0,3–2,5 procent av den arbetsföra befolkningen i Norden utfört plattformarbete under det gångna året. Den globala tillväxten är emellertid snabb och de nordiska länderna bör också i tid se till att det inte uppstår en ny digital underklass här. Generaldirektör Ryder konstaterade även att det är uppmuntrande att se hur den sociala dialogen som har förts i de nordiska länderna med plattformsföretag har gett resultat. Flera nordiska ministrar tillbakavisade även skapandet av en tredje arbetskraftskategori mellan löntagare och företagare.

Bild: studio Olli-Pekka Orpo

Alla ministrar betonade vikten av psykisk hälsa, i synnerhet då man återhämtar sig från pandemin och i arbetslivet efter den. Det konstaterades att psykisk hälsa har betydelse för individen, men även med tanke på arbetsgemenskapen, konkurrenskraften och produktiviteten.

Även representanter för arbetsmarknadsparter deltog på ministermötet. Nordens Fackliga Samorganisation representerades av ordförande Antti Palola (i november vikarierades han av Maria Häggman, chef för internationella ärenden) samt Finlands Näringsliv av direktör Taina Susiluoto och direktör för juridiska ärenden Markus Äimälä.

Ämbetsmannakommittén för arbetslivet (ÄK-A) sammanträdde 2021 två gånger under Finlands ordförandeskap, virtuellt i april och i oktober i Helsingfors. Ämbetsmannakommittéerna förberedde ministermöten samt gick igenom situationsöversikter över forskningsprojekt, aktuella budgetfrågor samt situationsöversikter och landrapporter över länder och regioner. Under 2021 inledde ministerrådet även ett gemensamt projekt med OECD. Projektet handlar om covid-19-pandemins konsekvenser för arbetslivssektorn. På ämbetsmannakommitténs ärendelista stod även uppföljning av gränshinder och rörlighet, som är centrala för arbetslivet. På mötet behandlades dessutom aktuella EU-frågor och internationella frågor inom arbetslivssektorn. På Helsingforsmötet presenterade sig även representanter för utbildningsorganisationen NIVA, Nordiskt nätverk för vuxnas lärande NVL och forskningsorganisationen NordForsk.

Arbetsmarknadssektionen sammanträdde två gånger under Finlands ordförandeskap. Vårmötet ordnades i mars som ett distansmöte på grund av coronavirussituationen. Höstmötet ordnades på plats i Mariehamn i september. Under 2021 var aktuella teman i arbetsmarknadssektionen bland annat arbetets framtid, covid-19-pandemins konsekvenser för arbetsmarknaden, ställningen på arbetsmarknaden för kvinnor som lämnas utanför integrationsprogram samt partiellt arbetsföra personers deltagande i framtidens arbetsliv. Framstegen i de forskningsprojekt som anknyter till temana har följts upp på vårens och höstens möten.

På det virtuella marsmötet för **sektionen för arbetsrätt (NAU)** låg fokus på de förslag till arbetsrättsdirektiv som behandlas som bäst i EU. Mötets specialtema var covid-19 och åtgärder i anknytning till det. På mötet presenterades även ett projekt om den nordiska arbetsrätts framtid.

Höstmötet hölls i Helsingfors i oktober och huvudfokus låg på EU-ärenden. Ett specialtema var lönebildning i de nordiska länderna, och om detta ordnades ett seminarium under Finlands ordförandeskap dagen före mötet i Helsingfors.

Arbetsmiljösektionen fokuserar på att främja en bättre arbetsmiljö och arbetshälsa. Sektionen sammanträdde virtuellt i mars och september. Förutom stadageenliga och aktuella ärenden behandlades i sektionen även projektverksamhet. Under 2021 inleddes två projekt ur sektionens projektanslag. I ett projekt som leds av forskningsanstalten FAFO utreds utmaningar som gäller arbetsmiljön i arbete som utförs i en digital arbetsmiljö utan ett fast arbetsställe. I ett projekt som leds av arbetsmiljöinstitutet STAMI undersöks bekämpning av arbetsrelaterad nacksmärta. Fortsatt stöd beviljades till ett projekt som leds av Arbetshälsoinstitutet och som gäller förebyggande av arbetsoförmåga. Sektionen finansierade även myndigheten för arbetsmiljökunskap MYNAKS projekt som gäller arbetarskyddsutbildning. På grund av coronapandemin beslöt man flytta fram Nordisk arbetsmiljökonferens till 2022.

Finland ordnade även ett **informationsmöte för de nordiska länderna, baltiska länderna och Polen** i november i Bryssel. Temat var kommissionens förslag till direktiv om plattformarbete samt riktlinjer för egenföretagarnas kollektiva förhandlingsrätt. Kommissionen gav ut initiativen i december 2021.

Därtill ordnade Finland **tre ordförandeskapskonferenser**. Alla konferenser hölls på engelska. I oktober ordnades en hybridkonferens som sektionen för arbetsrätt hade huvudansvaret för och som behandlade lönebildningssystemen i de nordiska länderna. Temat är aktuellt också på grund av EU:s minimilöndirektiv som behandlas samtidigt. Deltagandet i konferensen var omfattande och mottagandet var positivt. Temat för en annan hybridkonferens i november var de förändringar som den gröna omställningen orsakar för arbetslivet. Inlägg hölls bland annat av representanter för Eurofund och ILO. Den tredje konferensen som ordnades helt virtuellt i december fokuserade på att främja sysselsättningen bland partiellt arbetsföra. I centrum stod presentation av samfundsekonomin samt den svenska Samhall-modellen utifrån vilken Finland har utvecklat sitt eget bolag Jobbkanalen för att främja arbetsmarknadssituationen för personer med svag arbetsmarknadsställning.

På Nordiska rådets session i Köpenhamn i början av november presenterade den åländske ministern Fredrik Karlström som ersättare för minister Haatainen ett nytt samarbetsprogram för arbetslivet för 2022–2024 samt en undersökning om arbetets framtid.

Lagstiftningssamarbete och annat rättsligt samarbete

Justitieministeriets (JM) centrala teman under det nordiska ordförandeskapet under 2021 var de teman som JM under de senaste åren har tagit upp på den nordiska agendan såsom bekämpning av korruption och penningtvätt, människohandel samt digitalisering. Dessutom diskuterades aktuella rättsliga frågor i anknytning till coronakrisen, inklusive regleringen av undantagsförhållanden i de nordiska länderna.

Justitieministermötet ordnades planenligt i juni, men virtuellt på grund av pandemisituationen. Mötets teman var aktuella rättsliga frågor i anknytning till coronan, Danmarks initiativ om att flytta fångar till tredjeländer samt bekämpning av människohandel under ledning av Finland och Sverige.

Ämbetsmannakommittén (ÄK-just) sammanträdde virtuellt tre gånger under ordförandeskapet. På två vårmöten förbereddes främst justitieministermötet. Dessutom hörde man bland annat en sammanfattning av det slutförda projektet "Digital rättsstat" och fattade beslut om finansiering av

uppföljningsprojektet. På årets sista ÄK-just-möte fördes en preliminär diskussion om förberedelse av rättssektorns kommande samarbetsprogram.

Under 2021 slutfördes en förundersökning, som inleddes på initiativ av Finland, för ett projekt som undersöker kopplingarna mellan penningtvätt och korruption i de nordiska länderna. Projektet fortsatte med en utredning som granskar god praxis bland myndigheter och enligt lagen om penningtvätt rapporteringsskyldiga aktörer vid identifiering och analys av korruption. Projektets slutrapport gavs ut i början av 2022.

Som en del av spetsprojektet för Finlands ordförandeperiod, "Världens smidigaste vardag och rörlighet mellan länder med hjälp av digitalisering", som leds av FM inleddes ett nordiskt projekt om en elektronisk rättsdatabas. En situationsutredning över projektet blev färdig under 2021. Projektet fortsätter fram till 2023. I projektet genomförs för sin del även punkten i Finlands regeringsprogram "Finland kommer att ta initiativ för att skapa en nordisk elektronisk författningssamling". Bakom detta ligger Nordiska rådets rekommendation 3/2019 om fortsatt lagstiftningsarbete. I samband med seminariet där utredningen av situationsöversikten publicerades ordnades även en nordisk-baltisk workshop om vilka möjligheter, mål och kommande skeden som gäller för den elektroniska rättsdatabasen.

Som en del av Finlands ordförandeskap ordnades ett omfattande nordiskt seminarium om bästa praxis i arbetet mot människohandel i november i Helsingfors. I arrangemanget av seminariet deltog justitieministeriet, inrikesministeriet, utrikesministeriet och statsrådets samordnare för arbetet mot människohandel. Evenemanget finansierades av Nordiska ministerrådet samt de ministerier som deltog i evenemanget. På seminariet samlades nordiska myndigheter som arbetar med bekämpning av människohandel och aktörer i civilsamhället för att dela med sig av sin kompetens. På seminariet diskuterades även möjligheterna att intensifiera det nordiska samarbetet i fråga om bekämpning av människohandel. Observationer och förslag från seminariet utnyttjas i en utredning som utarbetas om frågan. De nordiska justitieministrarna kom överens om detta på sitt möte i juni 2021. En slutrapport har skrivits om seminariet och den innehåller rekommendationer för Nordiska ministerrådet om att effektivisera bekämpningen av människohandel. Ämbetsmannakommittén för rättsliga frågor utarbetar på basen av dessa rekommendationer förslag till effektivisering av bekämpning av människohandel i de nordiska länderna i enlighet med uppdraget från justitieministrarna.

Nordiska tjänstemän som svarar för **bolagsrätt** sammanträdde i oktober och diskuterade bland annat kommissionens kommande initiativ om företagsansvar. Det årliga mötet för expertgruppen som behandlar aktuella lagstiftningsprojekt inom **familjerätt** ordnades under ledning av Finland i maj som videomöte. Expertgruppen för **straffrätt** sammanträdde inte alls på grund av pandemin under 2021.

Det nordiska samarbetet kompletteras av Nordic-Baltic-samarbetet mellan de nordiska och baltiska länderna. Under 2021 ordnades tre kontaktgruppsmöten mellan justitieministerierna på distans. Det förra justitieministermötet för de nordiska och baltiska länderna hölls på Island i oktober 2018. Sverige var ordförandeland 2021 och syftet var att hålla ett möte under hösten 2021, men mötet ställdes in på grund av coronapandemin. Nästa justitieministermöte hålls i Litauen hösten 2022. Finlands tema på mötet kommer att vara våld mot kvinnor.

Digitalisering

I ministerrådet för digitalisering inledde år 2021 en ny tidsbestämd verksamhetsperiod på fyra år. Under året ordnades två ministermöten, fyra tjänstemannamöten på hög nivå, ett webbseminarium och flera expertworkshoppar. På grund av coronapandemin ordnades mötena som videomöten.

I ministerrådet för digitalisering representeras Finland av kommunminister Sirpa Paatero och på mötena under 2021 var hon även ordförande.

Prioriteringar och genomförande

Ett av årets viktigaste mål var ett effektivt inledande av genomförandet av deklARATIONEN Digital North 2.0 som antogs hösten 2020. På vårens ministermöte i mars godkändes en färdplan för följande fyra år (2021–2024), vars prioriteringar är digital rörlighet, innovationer och tillförlitlighet.

Som prioriteringar och teman för ordförandeåret valdes särskilt en digital grön omställning, digital delaktighet, gränsöverskridande informationsutbyte och samarbete gällande digital identitet. Enligt vision 2030 lyftes tematiken kring ett grönt och socialt hållbart Norden fram mer än tidigare. Integration och ett konkurrenskraftigt Norden har redan tidigare varit prioriterade områden i detta ministerråd.

En utredning om en digital grön omställning, som beställdes under Danmarks ordförandeskap, blev färdig under hösten under Finlands ordförandeskap. På ministermötet som hölls i mars fördes en betydelsefull diskussion om temat. Margrethe Vestager, kommissionär med ansvar för konkurrensfrågor, deltog på mötet som en inbjuden gäst. Behandlingen av ärendet fortsatte ännu i ämbetsmannasammansättningen med diskussionen som utgångspunkt och på årets andra ministermöte i november godkände ministrarna gröna datarymder som en ny åtgärd som ska främjas.

På förslag från Finland beslutades på vårens tjänstemannamöte att man beställer en utredning för att stärka digital delaktighet i de nordiska länderna och Baltikum. På höstens ministermöte i november var digital delaktighet det andra diskussionstemat och europaparlamentariker Miapetra Kumpula-Natri var inbjuden för att diskutera med ministrarna. Ministrarna antog på mötet ett uttalande om viljan att främja digital delaktighet i samarbete mellan de nordiska länderna och Baltikum. Utredningen blev färdig i januari 2022.

Finlands ordförandeskapsprojekt "Världens smidigaste vardag och rörlighet mellan länder med hjälp av digitalisering" har placerats i ministerrådet för digitalisering. I projektet främjas gränsöverskridande informationsutbyte och målet är att skapa en modell för informationsutbyte samt god praxis. Projektet startade i februari 2021. Årets mest betydelsefulla enskilda åtgärd var en lägesbildsutredning vars publiceringsevenemang ordnades som ett hybridmöte i Hanaholmen i slutet av november. Detta var början på projektets nästa arbetsskede. Projektet hör till programhelheten Cross-Border Digital Services. Andra projekt i programmet är bland annat NOBID-uppföljningsprojektet som främjar kompatibiliteten av digital identitet och identifiering i de nordiska länderna och Baltikum. På höstens ministermöte fördes efter en introduktion av kommissionens chef för DG CNECT Roberto Viola en diskussion om kommissionens förslag avseende en europeisk digital plånbok och NOBID-samarbete samt möjligheterna till en gemensam ståndpunkt.

Det gemensamma Digital North 2.0 uttalandet, som gavs ut 2020, bidrar även till det vidare främjandet av 5G-samarbetet. Åtgärderna uppmuntrar bland annat till att utveckla 5G-testmiljöer och följa upp

utvecklingen av användningen av 5G. I Riga ordnades det årliga 5G Techritory-evenemanget som kommunikationsminister Timo Harakka deltog i med ett videoinlägg.

Dessutom ordnades på våren i samband med ett tjänstemannamöte ett webbseminarium för digital säkerhet. På webbseminariet fördes mellan experter från de nordiska länderna och Baltikum en diskussion bland annat om samarbete gällande digital säkerhet mellan region- och lokalförvaltningen.

SHM och THL deltog i att starta projektet "Världens smidigaste vardag och rörlighet mellan länder med hjälp av digitalisering" 2021–2023 som leds av FM och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (DVV).

Bild: Norden.org

Syftet med projektet är att med hjälp av digitalisering öka flexibiliteten i vardagen och rörligheten mellan de nordiska länderna och Baltikum. SHM och THL är med i projektets del som gäller digital hälsa där man utreder gemensamma lösningar för elektroniska läkemedelsrecept och patienthandlingar. Det främsta resultatet av projektet är en gemensam verksamhetsmodell och praxis för att stärka och effektivisera gränsöverskridande informationsutbyte. Dessutom har Finland ett nära samarbete med det nordiska projektet "Vård och omsorg på distans 2.0", som leds av Sverige, och under ordförandeskapet främjades samarbetet mellan Finland och Sverige i fråga om Dubai World Expon Arab Health-veckan som ordnades i början av 2022.

ÖVRIGT NORDISKT SAMARBETE

Gränshindersarbete

Gränshinderrådet

Gränshinderrådet är ett politiskt utsett men oberoende organ som identifierar och prioriterar gränshinder samt föreslår konkreta lösningar på dem.

Finland var ordförande för Gränshinderrådet 2021. Målet för året var att lösa så många prioriterade gränshinder och störningar i anknytning till coronan som möjligt.

Gränshinderrådet prioriterade i gränshinderdatabasen sammanlagt 38 gränshinder, varav Finland åtog sig allra mest, dvs. elva gränshinder, för att finna lösningar.

Dessutom prioriterade Gränshinderrådet mer omfattande temaområden som gäller alla nordiska länder, och man försökte lösa dem tillsammans.

Av problem som gäller Finland löstes under året tre gränshinder (hinder som gäller tullen, långa behandlingstider och kreditvärdighet). Dessutom ansågs att i fråga om Finland har tre gränshinder blivit lösta (hinder som gäller koncernunderstöd, forskningsfinansiering och bankkonton). Problemet som gällde arbetslöshetsersättning löstes inte i Sverige, och nu försöker man lösa ärendet genom EU:s reform av den sociala tryggheten.

Finland kom med ett initiativ i fråga om informationsutbyte mellan befolkningsmyndigheter. I initiativet föreslogs att informationsutbytet om ändringar av personuppgifter ska vara automatiskt och omfattande. Dessutom föreslogs en gemensam mer omfattande möjlighet att få personnummer i ett annat nordiskt land. Initiativet förbereds.

Coronaepidemin bekämpades i de nordiska länderna med mycket olika strategier, och flera länder stängde sina gränser. Man hann inte noggrant överväga begränsningarna och deras konsekvenser, vilket orsakade stora problem för personer som rör sig över gränserna. Gränshinderrådet hade på grund av de stängda gränserna tillgång till en lägesrapport om störningar i anknytning till coronan som gjordes varannan månad. Under året rapporterades 121 störningar, varav 25 återstod i slutet av året.

Gränshinderrådet försökte lösa störningar i anknytning till coronan genom att kontakta ländernas myndigheter i skrift och på andra sätt. Särskilt i fråga om social trygghet och situationer där familjers interna möten förhindrades åstadkoms snabba lösningar. Både Nordkalottens Gränstjänst och en medlem i Gränshinderrådet kontaktade direkt myndigheter vid problemsituationer i Finland. Ofta löstes problemen genom att förtydliga anvisningarna.

Under Finlands ordförandeskap förbereddes och godkändes ett nytt mandat för Gränshinderrådet. Det nya mandatet förtydligar rådets tillvägagångssätt och stärker samarbetet mellan Gränshinderrådet och olika ministerråd för att lösa gränshinder i temaområdena. Detta samarbete inleddes också i praktiken under 2021.

Du kan läsa mer om Gränshinderrådets verksamhet i årsrapporten på sidan <https://www.norden.org/sv/fri-bevegelighet-og-grensehindre>

Info Norden

SuomiAreena

Bild: Heli Mäkipää/NMR – Info Norden

Info Norden är Nordiska ministerrådets rådgivningstjänst för alla som flyttar, studerar, arbetar eller har planer på att starta ett företag i Norden. Dessutom informerar Info Norden om nordiska stödmöjligheter samt allmänt om det nordiska samarbetet. De anställda vid Info Norden upprätthåller webbplatsen [norden.org/info-norden](https://www.norden.org/info-norden) i samarbete med olika nordiska myndigheter, svarar på frågor, rapporterar om gränshinder till nordiska Gränshinderrådet och ordnar evenemang som är

avsedda för myndigheter, handläggare och andra intressentgrupper. Rådgivningstjänsten har som mål att främja människornas fria rörlighet och integration av de nordiska länderna och därigenom visionen för nordiskt samarbete. I Finland administreras Info Norden av Pohjola-Norden rf.

Under 2021 låg tyngdpunkten för Info Nordens verksamhet på att svara mot utmaningar som härstammar från den ökande efterfrågan. Trots att fri rörlighet över gränserna i Norden har varit svårare, har efterfrågan på Info Nordens service varit rekordhög redan två år i rad. Ett av årets viktigaste mål var att fortsätta förnya webbplatsen samt analys och rapportering av alla problem som gäller rörlighet som Info Norden har fått kännedom om.

Antalet besökare på Info Nordens webbplats ökade under året med 32 procent till över 1,4 miljoner besökare, vilket är det högsta antalet någonsin. Webbplatsen hade över 2,2 miljoner enskilda sidladdningar. Även antalet personliga kontakter uppgick till 5 018, vilket är 27 procent mer än året innan. Den mest populära enskilda artikeln var "Information om coronapandemin i Norden", men den största delen av de personliga kontakterna gällde socialförsäkring, arbete, medborgarskap och befolkningsregister. Andelen frågor som gäller Finland utgjorde 13 procent och 7 procent av alla frågor ställdes på finska.

Den förnyelse av webbplatsen som inleddes 2020 fortsatte. Under året förnyades och strömlinjeformades webbplatsen särskilt med tanke på sökmotoroptimering och lättläst språk så att de som söker information ska hitta den information de behöver så lätt som möjligt. Förnyelsen gör servicen ännu mer resurseffektiv, när man i den personliga servicen kan fokusera på de faktiska gränshindren och andra problem som försvårar den fria rörligheten.

Cirka 70 invånare i nordiska länder rapporterade till Info Norden om problemsituationer som har hindrat fri rörlighet, och 300 invånare meddelade om utmaningar som gäller ländernas nationella regler och inrese restriktioner som beror på coronakrisen. Alla problemsituationer som gällde potentiella gränshinder undersöktes och nya gränshinder rapporterades till Nordiska ministerrådets gränshinderssekretariat. Dessutom rapporterades alla störningar som coronan orsakade den fria rörligheten under året i nio rapporter som sammanställdes för ministerrådet.

Finlands projektchef var sekreterare för Gränshinderrådets nationella förhandsmöten (Pohjola-Nordens rådgivningskommitté). Dessutom upprätthöll projektchefen en lista över Finlands gränshindersarbete och assisterade Gränshinderrådets representant i hans arbete.

Även nätverksarbete och informationsutbyte med myndigheter och beslutsfattare är en viktig del av Info Nordens gränshindersarbete. Under 2021 genomfördes många evenemang som webbseminarier eller kampanjer i sociala medier. Närmare information om verksamheten finns i Info Nordens årsrapport på adressen <https://www.norden.org/sv/information/info-nordens-arsrapporter>

Pohjola-Nordens rådgivningskommitté

Pohjola-Nordens rådgivningskommitté är ett omfattande nätverk med finländska och nordiska aktörer, vars uppgift är att främja fri rörlighet och lösa samt förebygga gränshinder i Norden. Kommittén består huvudsakligen av finländska representanter för ministerier och inrättningar samt nordiska instanser som främjar fri rörlighet, såsom Gränshinderrådet, Nordiska rådets gränshindergrupp samt Info Norden och Nordkalottens gränstjänst. Kommittén verkar som Finlands nationella förberedelsemöten för Gränshinderrådets möten och stöder dess arbete nationellt.

Under 2021 låg verksamhetens tyngdpunkt på att stödja Finlands representant i Gränshinderrådet i hens arbete samt i Finland som ordförande för Gränshinderrådet. Målet var att lösa så många prioriterade gränshinder som möjligt i Finland.

Kommittén hade fem möten under året. På dagordningen för mötena stod förutom sedvanliga gränshindersfrågor även störningar som härstammar från coronan och andra problemsituationer som begränsar rörligheten. Under året ströks från prioritetslistan för 13 gränshinder sex gränshinder, dvs. man ansåg att de antingen hade lösts eller att de var omöjliga att lösa.

Nordkalottens Gränstjänst

Nordkalottens Gränstjänst främjar privatpersoners, företags, organisationers och myndigheters gränsöverskridande verksamhet och rörlighet. Gränstjänstens kontor i Torneå i Finland och Skibotn i Norge vägleder och informerar i frågor som ska beaktas då man utövar verksamhet över statsgränser. De förmedlar kontakter och hänvisar till den rätta ansvariga myndigheten i samarbete mellan Finland, Sverige och Norge.

Nordkalottens Gränstjänst behandlar frågor som gäller Finland, Sverige och Norge och betjänar sina kunder på tre olika språk. I Gränstjänstens verksamhet i Torneå har man använt året runt cirka 1,5 årsverken och i Skibotn cirka 1,25 årsverken. Personresurserna har varit underdimensionerade i förhållande till efterfrågan.

Finlands, Sveriges och Norges olika strategier för att förhindra spridningen av coronaviruset har fortfarande sysselsatt Nordkalottens Gränstjänsts kontor. Beslut om restriktioner och villkor som gäller gränsövergång som ständigt förändrades och fattades i olika takt har medfört utmaningar för upprätthållande och förmedling av aktuell information. Gränstjänstens personal har på grund av otydlig och ungefärlig myndighetskommunikation ofta blivit tvungen att separat kontrollera restriktionernas innehåll och tolkningen av dem vid alla gränser. Till exempel har kontoret i Torneå kontaktat gränsbevakningsväsendet i Finland 82 gånger och Sveriges gränspolis 52 gånger för att utreda restriktionsinnehållen i olika fall. Också i Norge har kommunikationen med Tullen samt lokala och regionala myndigheter varit intensiv.

Gränstjänsten har förmedlat information om myndighetsbeslut och restriktioner främst genom sin Facebook-sida. Antalet personer som hade sökt information på hemsidan uppgick till **35 217** (30 134 föregående år) och det registrerades 75 205 sidvisningar, vilket är 10 000 visningar mer än föregående år. Antalet följare på Facebook var 1 240 i slutet av året (föregående år 1 011) och Nordkalottens Gränstjänst öppnade under hösten ett eget LinkedIn-konto som för närvarande har 50 följare. Dessutom fick Gränstjänsten synlighet i de konventionella medierna (MTV, Yle, Aamulehti, Lapin Kansa).

Under rapportåret användes Nordkalottens Gränstjänsts service av **3 455 kunder**. Gränstjänsten kontaktas vanligen med telefon eller per e-post, men i och med coronapandemin allt oftare också via kanaler i sociala medier. Den största delen av personer som kontaktar tjänsten (70–80 %) är från Finland.

Nordkalottens Gränstjänst, ÖresundDirekt och Grensetjänsten Norge–Sverige utvecklade med ministerrådets finansiering ett nytt gemensamt digitalt verktyg för rapportering om gränshinder. På adressen Dittgransproblem.com kan både privatpersoner och företagare meddela om problem som de har stött på då de har korsat gränsen mellan Norge–Finland, Sverige–Finland, Sverige–Danmark eller

Norge-Sverige. Genom verktyget kan man rapportera erfarenheter, komma med förslag till lösningar och följa upp ärendets behandlingsprocess.

Nordkalottens Gränstjänst arbetade tillsammans med Gränshinderrådets finländska representant med 13 gränshindersfrågor under verksamhetsåret. Av dessa var en del så kallade gamla gränshinder som redan har registrerats i gränshinderdatabasen. Gränshinder i anknnytning till arbete i ett annat nordiskt land har blivit aktuella allt eftersom coronapandemin har dragit ut på tiden, särskilt om arbetstagare har permitterats eller sagts upp. Beskattning av distansarbete, vaccinintyg, karantäner och coronatestresultat utgör andra hinder i anknnytning till pandemin som har kommit fram via kundkontakterna.

Gränstjänsten, andra nordiska informationsbyråer, Info Norden och Nordiska ministerrådets sekretariat har följt upp coronasituationen i olika områden och regelbundet samlat in information om den. Ministerrådet har utifrån regionala rapporter sammanställt sammanfattningar som har sänts till Gränshinderrådets medlemmar, samarbetsministrarna och Nordiska samarbetskommittén samt Nordiska rådet nästan varje månad. Dessutom har Nordkalottens Gränstjänst sänt **närmare 50 översikter om situationen i det egna området** till exempel till Arbetskraftsmyndigheter, ministerier, ambassader och handelskamrar.

Nordkalottens Gränstjänsts informationsmöten genomfördes huvudsakligen på distans. Gränstjänsten berättade om sin verksamhet och aktuella gränsfrågor på cirka **50 olika evenemang** och man uppnådde uppskattningsvis **1 100 åhörare**. Man har ordnat egna möten för nätverket av lokala och regionala ansvariga myndigheter som är en viktig hjälp i Gränstjänstens praktiska verksamhet. På mötena har deltagarna berättat om aktuella frågor och ändringar inom sitt eget område.

Nordkalottens Gränstjänst **firade sitt 10-årsjubileum** med ett jubileumsseminarium i Helsingfors i november där man stärkte gamla och skapade viktiga nya kontakter. Talarna på seminariet betonade betydelsen av gränsöverskridande samarbete och Nordens gemensamma arbetsmarknad samt vikten av gränshindersarbetet också i framtiden.

Gränstjänstens anställda deltog i Finland på Pohjola-Nordens rådgivningskommittés möten och de nationella möten i Sverige som medlemmar i Gränshinderrådet har sammankallat (7 styck). I Norge har en Gränstjänsts anställd vid arbets- och välfärdsmyndigheten (NAV) deltagit på möten för förenklingsgruppen mellan Sverige och Norge.

Hållbar utveckling

Nordiska expertgruppen för hållbar utveckling har som uppgift att vara rådgivare för nordiska samarbetskommittén och de nordiska samarbetsministrarna i frågor som gäller hållbar utveckling.

Viktiga framsteg under året var publikationen av rapporten om utgångsläget för Vision 2030 som utnyttjade indikatorer för hållbar utveckling. Dessutom inrättades ett civilsamhällesnätverk för Vision 2030 och inleddes två nya fleråriga och tvärssektoriella projekt, ett för en hållbar livsstil och ett annat för en rättvis grön omställning. Dessutom fördes diskussioner med undervisnings- och kultursektorn om hur hållbar utveckling syns i sektorns arbete.

Dessutom prövades tätare kontakter med samarbetskommittén NSK genom att bjuda in NSK:s medlemmar till expertgruppens möten samt genom att själv besöka NSK:s möten och presentera punkter som gäller genomförandet av Vision 2030 i stället för sekretariatet. Bakom försöken med nya tillvägagångssätt ligger gruppens mandat som trädde i kraft 2021 och som styr gruppen till att starkare fungera som en rådgivande grupp i förhållande till NSK vid genomförande av Vision 2030 samt hållbar utveckling.

Expertgruppen hade under året fyra möten, varav två var helt och hållet distansmöten och två hybridmöten. Under ledning av Finland fastställdes de teman som behandlades på mötena. Vid sidan av årets första möte ordnades ett diskussionsmöte med nordiska ursprungsfolk om hållbar utveckling. I maj fokuserade man på en dialog mellan sektorer och NSK, i augusti på en hållbar livsstil och i oktober på demokratis och civilsamhällets situation. På augustimötet samlades sekretariatet och presidiet på Åland och representanten för Åland var mötets ordförande. Årets sista möte ordnades i oktober i Helsingfors. I samband med mötet offentliggjordes ett tvärsektorielt och flerårigt projekt för en hållbar livsstil som en del av ministerrådets evenemang i Helsingfors som tillhör klimatmötet i Glasgow.

Konsumentfrågor

Coronapandemin begränsade det nordiska samarbetet på konsumentområdet. Nordiska konsumentgruppen, som vanligen sammanträder två gånger om året och som består av tjänstemän vid de ministerier i de nordiska länderna som är ansvariga för konsumentfrågor och för Danmarks och Islands del av tjänstemän vid andra ämbetsverk inom konsumentförvaltningen, sammanträdde inte alls under 2021. Samarbetet, som har pågått i flera år, fortsatte emellertid som en nätverksverksamhet genom elektroniska kanaler som utbyte av olika slags information och kontakter.

På liknande sätt ordnades inte konsumentombudsmannens årliga möte alls. Man delade emellertid information med nordiska kollegor och bytte erfarenheter bland annat i frågor som gäller resor, miljömarknadsföring, smyg reklam, influencemarknadsföring och inläringstjänster.

Trafik

Under 2021 fortsatte samarbetet aktivt i den nordiska trafiksektorn trots covid-19-pandemin. Till exempel blev bland annat miljöfrågor viktiga i trafiksektorn under året. Kommunikationsminister Timo Harakka förde under året flera bilaterala diskussioner med sina nordiska ministerkollegor, i synnerhet på distansmöten, men också på fysiska möten till exempel i samband med resor i anknytning till EU:s telekommunikations- och trafikministerrådsmöten.

Samarbete i trafiksektorn görs också i Barentsregionen, där man i samband med BEATAs (Barents Euro-Arctic Transport Area) styrgruppsmöten har hållit transportmedelspecifika webbseminarier.

Samarbete görs också inom ramen för Den nordliga dimensionens partnerskap för transport och logistik (NDPTL), med bland annat främjande av digitalisering och automatisering som ett gemensamt mål.

Invandrings- och medborgarskapsfrågor, inkl. det nordiska samarbetet som gäller invandring och flyktingar

I den Nordiska samrådsgruppen på hög nivå i flyktingfrågor, NSHF, fortsatte man det aktiva samarbetet inom invandrings-, asyl- och medborgarskapsfrågor. Ordförandeskapet roterar och under rapportåret var Sverige ordförande för NSHF. På ministermötet och i ämbetsmannagruppen på hög nivå utbyts aktuell information framför allt i invandrings- och asylfrågor. Då pandemisituationen fortfarande fortsatte ordnades tjänstemannamötet på hög nivå i maj som videomöte. Däremot hölls ministermötet på hösten som ett fysiskt möte och de nordiska ministrarna som svarar för invandring sammanträdde i Lund i november.

Förutom beredningen av invandrings- och asylpolitik, utveckling av lagstiftningen och statistikrapporter behandlas på NSHF-möten också mer konkreta aktuella frågor kring bland annat asylsökning, återresa och återsändande, medborgarfrågor samt omplacering. Inom ramen för NSHF:s strukturer finns fyra tematiska underarbetsgrupper, varav arbetsgruppen för återvandring och återvändande och arbetsgruppen för omplacering hör till inrikesministeriets (IM) förvaltningsområde. Arbets- och näringsministeriet (ANM) svarar däremot för arbetsgruppen för integration och arbetskraftsinvandring. Även ordförandeskapet för de tematiska undergrupperna är roterande.

De nordiska länderna utbyter årligen information om genomförda eller pågående ändringar av politik, lagstiftning eller praxis när det gäller medborgarskapsfrågor samt statistik i en arbetsgrupp, där Finland var ordförande 2021. Finland ordnade ett videomöte om medborgarfrågor i november och berättade på mötet om ändringar som har planerats för medborgarskapslagen och som främst gäller författningsöversyn och vars syfte bland annat är att förtydliga och förenkla beräkningen av boendetid.

NSHF:s arbetsgrupp för återvandring och återvändande, som behandlar frågor som gäller återresa och återsändande på operativ nivå, sammanträdde aktivt under 2021. Under rapportåret ordnade Sverige, som var ordförande för arbetsgruppen för återvandring och återvändande, två videomöten i juni och november.

NSHF:s samarbetsgrupp som behandlar aktuella omplaceringsfrågor på operativ nivå sammanträdde inte under rapportåret, utan informationsutbytet fortsatte via e-post.

De nordiska länderna diskuterar också frågor om tillämpningen av fri rörlighet i en EES-arbetsgrupp. I den gruppen har informationsutbyte skett via e-post mellan nätverkets medlemmar.

Samarbete som gäller främjande av integration av flyktingar och invandrare

Nordiska ministerrådet har sedan 2016 genomfört samarbetsprogrammet som gäller främjande av integration av flyktingar och invandrare. Programmets syfte är att stödja främjande av integration i de nordiska länderna genom att stärka samarbetet mellan länderna, stödja utbyte av erfarenheter och god praxis samt utveckla ny information.

Finland har under de senaste åren varit särskilt intresserad av de övriga nordiska ländernas exempel som gäller förbättring av sysselsättningen bland invandrare, inklusive sysselsättningen bland personer i svag arbetsmarknadsställning samt integration av invandrarkvinnor som sköter sina barn hemma. Även

främjande av delaktighet ur ett övergripande perspektiv bland invandrare, förbättring av samhällets mottaglighet samt samarbete med medborgarorganisationer och den tredje sektorn är frågor där man har kunnat titta på de övriga ländernas exempel.

Finland ordnade i december som en del av sitt ordförandeskap i Nordiska ministerrådet ett virtuellt möte för de nordiska ministrar som svarar för integration. Arbetsminister Tuula Haatainen var mötets ordförande. Nordiska ministerrådet har ingen officiell sammansättning av ministrar som svarar för integration och därmed var mötet inofficiellt. Ministrarna från alla nordiska länder deltog på mötet. Mötets teman var den aktuella integrationssituationen samt digitaliseringens effekter på integration. Bland aktuella teman togs upp coronapandemins konsekvenser för invandrarnas sysselsättning och möjligheter att delta i integrationsåtgärder. Konsekvenserna för sysselsättningen var liknande till exempel i Norge och i Finland, där invandrare är överrepresenterade i sådana områden som har påverkats synnerligen mycket av pandemin, såsom turism och restaurangbranschen. I många nordiska länder vill man även utveckla integrationen av invandrarkvinnor som befinner sig utanför arbetsmarknaden. I Danmark är personer som anländer via familjeåterförening en särskild målgrupp. Dessutom behandlades till exempel ingripande i negativa kulturella traditioner (Norge och Danmark) samt åtgärder mot segregation (Sverige och Danmark). I Sverige och Finland utvecklas även samhällsorientering.

Digitala lösningar skapar nya möjligheter bland annat för att ordna vuxna invandras integrationsutbildning som distansstudier. Det finns anledning att utveckla digitala tjänster utgående från användarnas behov och livssituation. Tjänsterna ska vara enhetliga och lätta att använda. Pandemin har också visat att den allmänna myndighetskommunikationen inte når alla. Det finns en efterfrågan på en flerspråkig kommunikation med flera kanaler. Här är samarbete med gemenskaper/organisationer och förtroendeskapande viktiga faktorer. I kommunikation som riktas till invandrare är det viktigt att utnyttja klarspråk och inkludera volontärer och organisationer i kommunikationen. Det finns även ett behov av kommunikation ansikte mot ansikte särskilt med sårbara grupper.

Samarbete mellan civil beredskap, beredskap och räddningsväsendet

Under 2021 har nordiskt samarbete inom krisberedskap, civilt försvar och räddningsväsendet varit intensivt. Krisberedskap har haft en central roll i pandemisituationen. Dagens kriser känner inga statsgränser, och den nationella beredskapen behöver gränsöverskridande arbete som stöd.

Hotbilder, risker och sårbarheter är i stor utsträckning likadana i hela Norden. Nordiskt samarbete kring krisberedskap, civilt försvar och räddningsväsendet betonas också i andra internationella sammanhang. Tillsammans kan vi påverka och handla starkare såväl i Europeiska unionen (t.ex. EU:s civilskyddssamarbete som också Norge och Island deltar i) som i andra internationella sammanhang.

Under 2021 var Finland ordförandeland för den krisberedskapens, civila försvarets och räddningsväsendets nordiska s.k. Haga-samarbete. Syftet med Haga-samarbetet är att stärka de nordiska samhällenas förmåga att svara mot allvarliga kriser och olyckor och att därigenom skapa en stark kriställighet. Finlands prioriteringar under ordförandeperioden var främjandet av treåriga (2019–2021) tyngdpunkter (skogsbrands-, CBRN- (C) kemisk, (B) biologisk eller (RN) strålände ämnen) samt främjandet av samarbete som gäller myndighetskommunikation. Dessutom intensifierades samarbetet mellan ministerier och den operativa nivån med gemensamma möten. Det civil–militära samarbetet mellan Haga–Nordefco inleddes och det första gemensamma mötet ordnades i Helsingfors i oktober 2021. Under

Finlands ordförandeskap bereddes även prioriteringarna för Haga-samarbetet för de kommande tre åren (2022–2024): coronapandemins effekter på civilberedskapsområdet, klimatförändringen samt att ge och ta emot hjälp (värdlandsstöd). Ordförandeskapet överfördes till det följande ordförandelandet Island.

Haga-ministrarna hade videomöte i december, då man antog de s.k. Helsingfors-konklusionerna.

Räddningsöverdirektörer

De nordiska överdirektörerna för civil beredskap och räddningsväsendet på operativ nivå hade under 2021 flera inofficiella videomöten. På mötena behandlades särskilt åtgärder i anknytning till coronasituationen. Finland var ordförande för det enda officiella överdirektörmötet under rapportåret. Mötet ordnades i Helsingfors i november. På mötet behandlades aktuella frågor och gick bland annat igenom de nordiska ländernas olika organisationer och aktörer inom civilberedskap.

En ”chefskurs” i civilberedskap, Nordic Executive Course

Den årliga ledarkursen som ordnas av Danmark omvandlades på sista minuten i början av december till en online-kurs. I år var temat ”Climate resilience in the Nordic Region”. På kursen deltog personer från olika myndigheter, medier osv. (cirka 10 personer/land) under ledning av räddningsöverdirektören.

EU-samarbete i räddningsväsendet

De nordiska länderna samordnade under året intensivt sina EU-åtgärder inom räddningstjänsten, särskilt i fråga om så kallade rescEU/CBRN-kapaciteterna.

Polissamarbete samt tull- och narkotikasamarbete

Polissamarbete

Det nordiska polissamarbetet är öppet och resultatrikt, och det bygger på traditionell nordisk samhörighet och jämlikhet. Samarbetet bygger på verksamheten i olika polisområdens underarbetsgrupper och nätverk som sker under polischefernas strategiska övervakning. I underarbetsgrupperna behandlas gemensamma nordiska frågor såsom trafiksäkerhet, materialanskaffning, it-brottslighet, utbildning och allmän ordning och säkerhet. Underarbetsgrupperna rapporterar om sitt arbete först till polischefsgruppen, som styr den operativa verksamheten i samarbetet. De högre polischeferna bedömer och godkänner slutligen de frågor som behandlas.

Under 2021 var Danmark ordförande för det nordiska polissamarbetet fram till 31.8.2021, varefter Norge blev ordförande. Danmark och Norge skötte sitt ansvar exemplariskt trots pandemin. Möten mellan nordiska polischefer, överdirektörer och arbetsgrupper ordnades med regelbundna videokontakter. De frågor som främst behandlades var de utmaningar som pandemin medförde för polisverksamheten samt nationella situationer och arrangemang. Andra standardfrågor, såsom rapportering om och bedömning av expertgruppers och -nätverks verksamhet, fick mindre uppmärksamhet eftersom det inte var möjligt att ordna fysiska möten.

Inrikesministrarna Maria Ohisalo och Mikael Damberg

Finland och Sverige undertecknade ett avtal om polissamarbete i gränsområdet 19.10.2021.

Bild: Anna Sand/IM

PTN

PTN (Polis och Tull Norden) utgör ett nordiskt samarbetsforum för Polisen och Tullen. Ursprungligen fokuserade PTN enbart på bekämpning av narkotikabrott, men senare har verksamheten blivit sektorsövergripande samarbete som baserar sig på kunskapsledd verksamhet. Under den senaste tiden har målet även varit att samordna PTN-samarbete allt mer med europeiskt samarbete mot organiserad och grov brottslighet (EMPACT). Norge inledde uppdatering av verksamhetsformer under sitt ordförandeskap. Inom ramen för PTN-samarbete utövas i regel även operativt samarbete, i synnerhet mot it-brottslighet och organiserad brottslighet, men under 2021 förekom det mindre sådan verksamhet på grund av pandemin. En av de viktigaste samarbetsformerna är de nordiska kontaktpersoner som polisen och tullen skickar till olika relevanta mälländer. För närvarande är 33 personer placerade i 18 olika länder.

Samarbete för att bekämpa radikaliserings och extremism

De nordiska ministrarna med ansvar för förebyggande av radikaliserings och extremism undertecknade ett samarbetsavtal i januari 2015. Enligt avtalet träffas de ansvariga ämbetsmännen vid de ministerier som ansvarar för verksamheten regelbundet 2–3 gånger per år. Under 2019 beslöt man att utöka samarbetet mellan nätverket mellan ministerierna och nätverket Nordic Safe Cities. Nordic Safe Cities är ett nätverk vars verksamhet inleddes på initiativ av Nordiska ministerrådet 2016 efter terroristattacker i Köpenhamn. Nätverket stöder kommuner, polisen och andra lokala aktörer i arbetet med att öka städernas säkerhet och förebygga hat, våldsextremism och andra hot mot kommuninvånarna. För närvarande ingår 19 städer i nätverket, och dessutom deltar städer som inte är permanenta medlemmar i nätverket i evenemang som ordnas. Nordic Safe Cities koordinerar samarbetsgruppens verksamhet mellan ministerierna.

Samarbete i samefrågor

Under 2021 fortsatte det nordiska **samarbetet i samefrågor** inom ramen för Nordiska ämbetsmannaorganet för samiska frågor (NÄS). Ämbetsmannaorganets verksamhet utgår från Nordiska rådets rekommendation nr 13/1962. Ämbetsmannaorganet består av den finska, svenska respektive norska delegationen. I varje delegation ingår minst tre tjänstemän som representerar regeringen och Sametinget i det aktuella landet. Ämbetsmannaorganet sammanträder cirka en gång om året och byter då information om aktuella frågor. Under 2021 var Norge ordförande för NÄS och ordnade ett möte i Röros.

Ungdomssamarbete

En översikt över NORDBUKs verksamhet

Nordiska barn- och ungdomskommittén (NORDBUK) sammanträdde på tre möten under Finlands ordförandeskap. Mellan mötena har arbetet fortsatt genom skriftliga behandlingar.

Man blev tvungen att ändra planerna för ordförandeskapet i fråga om mötesarrangemang på grund av covid 19-situationen. Till skillnad från den ursprungliga planen ordnades det första mötet i februari samt det tredje mötet i november på distans i stället för i Köpenhamn. Även det NORDBUK-möte som enligt planerna skulle ordnas i samband med konferensen ”Jokainen vaikuttaa! Alla påverkar!” i Helsingfors ordnades på distans. Trots de svåra förhållandena kunde NORDBUK fungera som vanligt under Finlands ordförandeskap.

Verksamhetens tyngdpunkter

Under det gångna året har NORDBUKs verksamhet följt den tväradministrativa strategin i Barn och unga i Norden – en tvärssektoriell strategi för Nordiska ministerrådet 2016–2022. Programmets syfte är att förbättra barns och ungdomars möjligheter att få sin röst hörd och öka deras möjligheter att påverka i frågor som gäller dem. Strategin stöder för sin del ministerrådets program Vision 2030.

NORDBUK fattade under rapportåret beslutet om att utvidga kommitténs sammansättning så att det även utses till kommittén ungdomsmedlemmar från Åland, Färöarna samt Grönland. Detta ökar ungdomarnas möjligheter att även påverka frågor som behandlas i NORDBUK.

Forskningsprojektet ”Barn och ungas rätt att bli hörda – Konsekvenser av Coronapandemin för barn och unga i Norden” fortsatte under 2021. Forskningsprojektet utreder vilka långvariga effekter coronan har haft på barn och unga.

I verksamheten ingick även godkännandet av spetsprojektet för Finlands ordförandeskap. Alliansens projekt ”Evaluation and monitoring of the activities of youth organisations in the Nordics” utsågs av Finland till ordförandelands projekt. Projektet ska fortsätta till slutet av 2022. Projektet har väckt brett intresse i de nordiska länderna och det producerar, förutom att förbättra internationella kontakter, även information om verksamheternas effekt. Allians rapporterar regelbundet till NORDBUK allt eftersom projektet framskrider.

Stödprogrammet Norden 0–30

Genom ett stödprogram som finansieras av NORDBUK får nordiska barn, ungdomar och unga vuxna mellan 0 och 30 år, eller organisationer som arbetar med denna målgrupp, ansöka om understöd för projekt i kulturområdet eller för samhällliga eller politiska syften. Under rapportåret användes 5 645 000 DKK, dvs. cirka 65 procent av NORDBUKs verksamhetsanslag i detta syfte. Stödverksamheten under programmet Norden 0–30 koordineras av Nordisk kulturkontakt (NKK) i Helsingfors.

Ungdomens Nordiska råd (UNR), utbytesprogrammet Nordjobb och Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

De mest synliga samarbetsformerna inom det nordiska ungdomssamarbetet var förutom Pohjola-Nordens ungdomsförbunds (PNN) egen verksamhet Ungdomens Nordiska råd och utbytesprogrammet Nordjobb,

som i Finland samordnas av PNN. Ungdomens Nordiska råd (UNR), som sorterar under Nordiska rådet, höll sin årliga session i Köpenhamn i slutet av oktober. Temat under 2021 var "Ungt ledarskap för ett hållbart Norden", och sessionen samlade cirka 72 ungdomar från olika nordiska länder samt cirka 30 alumner, talare och gäster från partnerinstanser. Ungdomspolitikerna valde ett nytt presidium och i samband med sessionen ordnades ett jubileumsseminarium där man firade 50 år sedan UNR:s första session och debatterade ungdomarnas möjligheter att delta och påverka i det nordiska samarbetet. Under 2021 var islänningen Aldís Mjöll Geirsdóttir UNR:s president fram till sessionen och under sessionen valdes dansken Rasmus Jungersen Emborg till president för 2022.

Det främsta målet med programmet Nordjobb, som nu fyllt 36 år och huvudsakligen finansieras av Nordiska ministerrådet (NMR), är att erbjuda nordiska ungdomar i åldern 18–30 år sommarjobb, bostäder samt kultur- och fritidsprogram i Norden. På så sätt ökar man rörligheten på den nordiska arbetsmarknaden och kännedomen om de nordiska språken och kulturerna. Under 2021 fick 17 ungdomar sommarjobb i Finland via Nordjobb. Av dessa var 15 nordbor, en var europé och en var finländare med dubbelt medborgarskap. I Finland finns jobben vanligen i huvudstadsregionen, Åbo, Tammerfors och Österbotten, men under 2021 fanns det nordjobbbara endast i huvudstadsregionen och i Egentliga Finland. Under 2021 fick 115 finländska ungdomar jobb i andra nordiska länder via Nordjobb, jämfört med 101 under 2020. Närmare 500 finländare gjorde en Nordjobb-ansökan, vilket motsvarar cirka 29 procent av alla ansökningar. Pandemin hade en avsevärd inverkan på ungdomarnas rörlighet, både på grund av reserestriktioner och attityder. Under 2021 marknadsfördes Nordjobb-programmet för fjärde året i rad för arbetsgivare i Lappland och för första gången fick finländska ungdomar exceptionellt söka jobb också i Finland på grund av reserestriktionerna. Nordjobb presenterades för ungdomar på olika gymnasier, läroanstalter, mässor och i studentorganisationer under hösten och slutet av året i hela Finland. På grund av pandemiförhållanden genomfördes marknadsföringsarbetet allt mer digitalt, i synnerhet lyftes ungdomarnas egna Nordjobb-erfarenheter fram via YouTube-kanalen och i sociala medier.

SuomiAreena

Bild: Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

SuomiAreena. PNN satsade även på ungdomars delaktighet i ingåendet av konventionen om biologisk mångfald genom att ordna ett uppföljningsevenemang med ungdomar, en representant för miljöministeriet och unga representanter för miljöorganisationer. Tack vare insatsen har de unga deltagarna bildat ett nätverk i Finland. I samarbete med Karriärcenter Arabia, Eures-experten, Interreg-projektet Nordisk Jobblösning samt unga erfarenhetsexperten ordnades tre olika informationsmöten för ungdomar som är intresserade av nordiska studie- och arbetsmöjligheter i olika digitala plattformar. PNN ordnade även ett informationsmöte om volontärprojekt och andra möjligheter utomlands för ungdomar i december och ett nätverksmöte för personmedlemmar och medlemsorganisationer före slutet av året.

Jokainen vaikuttaa! Alla påverkar! Undervisnings- och kulturministeriets virtuella konferens: Utbildning, kultur och ungdomar som främjare av hållbar utveckling

Bild: Kirsi Lindroos/UKM

Främjande av svenska språket

Nätverket "Svenska nu" erbjuder olika läroämnesöverskridande program för att stödja svenskundervisningen i finskspråkiga skolor. Programmen är avgiftsfria för skolorna och i utbudet ingår allt från workshops och föreläsningar till filmvisningar samt teater- och musikföreläsningar. Nätverkets skolprogram uppfyller målen i de nationella läroplanerna genom att stödja språkpedagogiken samt elevernas språkliga medvetenhet och uppväxt till skickliga språkbrukare i en kulturellt och språkligt mångfacetterad värld.

Programmen bygger på interaktion mellan artisten och eleverna och verksamhetens syfte är att uppmuntra eleverna till att våga använda den svenska de kan och att väcka elevernas intresse för språk. Svenska nu har utarbetat förhandsmaterial för skolprogrammen, så att lärarna kan arbeta med temat både i förväg och efter programmet, och på så sätt fördjupa elevernas kunskaper i temat. Lärarna ges även möjlighet att göra ämnesöverskridande samarbete med skolprogrammen. Under verksamhetsåret utvecklade Svenska nu tolv nya skolprogram och lanserade åtta nya läromaterial. Nätverkets videobaserade läromaterial Hemma i Sverige fick global spridning tack vare Svenska institutets marknadsföring.

År 2021 nådde Svenska nu drygt 54 000 elever i hela landet. Nätverket genomförde 655 workshoppar och lektioner samt 565 föreläsningar och guidningar. Totalt 347 olika skolor medverkade i programmen. Närmare 4000 lärare deltog i fortbildningar, webinarier och skolprogram. Sammantaget deltog över 73 000 personer i Svenska nu-nätverkets verksamhet år 2021.

Svenska nu har under en treårstid genomfört en kvalitativ utvärdering med lärare som bokat program. En betydande majoritet av respondenterna höll helt eller delvis med påståendena att Svenska nu:s besök har ökat intresset för svenskan (78 %) och motivationen bland eleverna (75 %) samt påverkat lärarnas arbetsmetoder (69 %). Det anmärkningsvärda är att nätverket fick bättre omdömen år 2021 än året före pandemin 2019. Det visar att verksamheten är pedagogiskt relevant och svarar på de behov som finns i skolorna.

Vänskolaverksamhet lyfts ofta fram som en möjlighet att stärka Finlands tvåspråkighet, men det har saknats strukturer för samarbetet. Svenska nu och Svenska folkskolans vänner inledde ett vänskolaprojekt som engagerar aderton finsk- och svenskspråkiga skolor att samarbeta under läsåret 2021-2022. Syftet med projektet är att ta fram fungerande modeller för vänskolaverksamhet och skapa bestående samarbetsstrukturer skolor emellan.

Svenska nu:s lärarverksamhet har digitaliserats under de senaste åren. I den digitala världen är det möjligt att arrangera mera specifika utbildningar och nå lärare i olika delar av landet. Fortbildningstillfällena för språkbadslärare i samarbete med Åbo Akademi kan nämnas i sammanhanget. Den andra säsongen av det samnordiska musikprojektet Nordiska Band inleddes framgångsrikt med en bandstart på Hanaholmen.

Åland 100-jubileumsåret var väldigt framträdande i verksamheten. Svenska nu lanserade ett omfattande läromaterial om Åland med uppgifter för olika årskurser. Därtill arrangerade nätverket ett webinarium om Åland för högskolestuderanden samt en fysisk intensivkurs om öriket för svensklärare.

Inom påverkansarbetet arrangerade Svenska nu en nordisk språkkonferens i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet och Nordiska ministerrådet. Konferensen gav konkret vägkost till beredningen av den nordiska budgeten och revideringen av deklarationen om nordisk språkpolitik. Den finsk-svenska mötesdagen för politiska sakkunniga på Sveriges ambassad i Helsingfors och Hanaholmen var en lyckad satsning som skapade bilateral nytta. Deltagarna engagerades att dela med sig av sin expertis och uppmuntrades att fördjupa sina kontakter till kolleger i grannlandet. Till verksamhetsårets framgångar kan även räknas lanseringen av en undersökning om tidigareläggningen av B1-svenskan tillsammans med Språkläraryförbundet i Finland SUKOL rf., vars resultat bidrog till att frågan lyftes upp på regeringens dagordning.

BILAGOR

Nordiska ministerrådets budget för 2021

Nordiska ministerrådets budget för 2021 uppgick till 967 547 tusen danska kronor. Budgeten täcks nästan helt och hållet av de nordiska ländernas bidrag, som fastställs med utgångspunkt i respektive lands BNP. De självstyrande områdenas andelar i Nordiska ministerrådets budgetar ingår i moderländernas betalningsandelar.

	Ländernas budgetandelar 2019–2021 (milj. DKK)					
	2019		2020		2021	
Danmark	201,8	21,4 %	207,5	21,8 %	208,3	21,8 %
Finland	155,6	16,5 %	158,3	16,6 %	159,6	16,7 %
Island	12,3	1,3 %	14,5	1,5 %	15,3	1,6 %
Norge	267,9	28,4 %	265,4	27,8 %	265,6	27,8 %
Sverige	305,6	32,4 %	308,3	32,3 %	306,7	32,1 %

Växelkursen har varit 1 € ≈ 7,46 DKK.

Budgeten för 2021 uppgick till cirka 130 m€ (967 547 tusen danska kronor). I Finlands betalningsandel på cirka 28 m€ ingår dessutom utjämningsavgift som bygger på de nordiska ländernas överenskommelser om tillträde till högre utbildning.

Budgeten för 2021 bereddes i samarbete med Nordiska rådet.

Budgeten för 2021, som även kan beställas i tryckt format, finns också på svenska och som ett sammandrag på finska på adresserna:

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1532569/FULLTEXT01.pdf>

<https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1524288/FULLTEXT01.pdf>

.....

Nordiska möten, seminarier och konferenser 2021

POLITISKA RIKTLINJER FÖR DET NORDISKA SAMARBETET

Statsministrarnas samarbete

- 3.11 Nordiskt statsministermöte (N8)
- 3.11 Toppmöte med Nordiska rådets medlemmar och Jens Stoltenberg, generalsekreterare för NATO
- 3.11 Möte NR:s presidium

Samarbetet mellan samarbetsministrarna

- 10.2 NSK, virtuellt möte
- 11.2 MR-SAM, virtuellt möte
- 16.4 NSK, virtuellt möte
- 18.6 NSK, virtuellt möte
- 21–22.6 MR-SAM, Borgå
- 9.9 NSK, virtuellt möte
- 13–14.9 Mr-SAM, Åland
- 1.11 NSK, Köpenhamn
- 2.11 MR-SAM, Köpenhamn
- 9.12 NSK, Köpenhamn

Utrikes- och säkerhetspolitiskt samarbete

- 5.3 N5 utrikesministrar, virtuellt möte
- 11.3 N5 utrikesministrar + Storbritannien, virtuellt möte
- 2.11 N5 utrikesministrar, Köpenhamn

Försvarspolitiskt samarbete

- 17.3 Haga-Nordefco-sakkunnigmöte (virtuellt)
- 13.4 PSC (*Policy Steering Committee*)-vårsmöte (virtuellt, försvarspolitiska ledare, kapacitetsledare och försvarsmaterielledare)
- 11.5 Workshop om coronakrisens effekter på den militära försörjningsberedskapen (virtuellt)
- 2.6 Kanslichefsmöte (virtuellt)
- 29–30.6 Nordefco-ministermöte i Tusby
- 20.8 Möte för nordiska kommandörer för försvarsmakten och försvarsmaterielledare (virtuellt)
- 27.8 Försvarsministrarnas kriskonsultation (virtuell)
- 31.8 Workshop om utnyttjande av europeiska instrument, i synnerhet Europeiska försvarsfonden, i nordisk kontext (virtuellt)
- 1–2.9 PSC-sekretariatets möte i Helsingfors
- 8.9 Haga–Nordefco-sakkunnigmöte (virtuellt)
- 24.9 Samarbetsmöte för nordiska exportkontrollmyndigheter
- 13–14.10 i Helsingfors:
  - PSC-höstmöte (med försvarspolitiska ledare, kapacitetsledare och försvarsmaterielledare)
  - Möte för nordiska försvarsmaterielchefer och representanter för försvarsindustrin
  - Möte för de nordiska och baltiska ländernas försvarsmaterielchefer

- PSC:s och MCC:s (*Military Coordination Committee*) beslutsfattandediskussion (TTD)
  - Haga–Nordefco-överdirektörmöte
- 9–10.11 Nordefco-ministtermöte, Kyrkslätt
- 2.12 Försvarsministrarnas kriskonsultation (virtuell)

Samarbete i utvecklingsfrågor

- 13.12 Utvecklingsministrarnas virtuella möte

NORDISKT SAMARBETE INOM OLIKA SEKTORER

Kultursamarbete

- Ministtermöten
- 4.5 MR-K 1/2021, videmöte
- 3.11 MR-K 2/2021, Köpenhamn
- Ämbetsmannakommitténs möten
- 9–10.3 ÄK-K 1/2021, videomöte
- 15–16.9 ÄK-K 2/2021, videomöte
- 8–9.12 ÄK-K 3/2021, hybridmöte/Köpenhamn
- Andra möten
- ÄK-K höll ett inofficiellt möte med ledarna för nordiska hus och institutioner. Nordiska ministerrådets sekretariat ordnade under ledning av ordföranden för ÄK-K med representanter för Estlands, Lettlands och Litauens kulturministerier ett officiellt möte om beslutsärenden som gäller det nordisk–baltiska mobilitetsprogrammet för kultur.
- Nordisk kulturkontakt och Nordiska ministerrådets sekretariat höll även under ledning av ordföranden för ÄK-K sitt årliga samarbetsforum, s.k. Joint meeting 2021, där medlemmar i expertråd för aktuella understöds- och stödprogram i de nordiska länderna och Baltikum deltog.
- Centrala evenemang
- UKM, Observatoriet för konst- och kulturförstran i Finland, expertgruppen för Nordisk hållbar utveckling och Konstuniversitetet ordnade den virtuella konferensen: **”Jokainen vaikuttaa! Alla påverkar! Utbildning, kultur och ungdomar som främjare av hållbar utveckling”** 8–9.6.2021 (*Konferensillustrationer, kort konferensvideo, rapporter*)
  - UKM, Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland, Svenska nu-nätverket och Nordspråk-nätverket ordnade en hybridkonferens: **Pohjoismainen kielikonferenssi – Nordisk språkkonferens**, 16.9.2021 (*Konferensinspelning. Nordiska språksamarbetsgruppen utnyttjar resultaten, uppdatering av språkdeklarationen*)
  - Undervisnings- och kulturministeriet, Sametinget, Upphovsrättsliga föreningen i Finland rf, arbets- och näringsministeriet, Patent- och registerstyrelsen och Nordiska ministerrådets sekretariat ordnade hybridkonferensen **”Conference on the Protection of the Nordic Indigenous Traditional Knowledge and Intellectual Property”** 11.11.2021
  - UKM:s och Nordisk Film & TV Fonds diskussionsserie: ”Audiovisual collaboration 2021”, av-branschens verksamhetsförutsättningar ur perspektivet för olika teman: 29.1.2021 Göteborg, 15.3.2021 online, 20.4.2021 Köpenhamn, 25.8.2021 Haugesund,

19.9.2021 Malmö, 24.9.2021 Helsingfors och 14.12.2021 online samt 21.1.2022 online och 3.2.2022 Göteborg. (Slutrapport senare, inspelningar.)

- UKM:s diskussionsserie med Canadian Heritage och Nordiska ministerrådets sekretariat: **"Culture and Arts Policy Dialogues between Canada and the Nordics (online)"** 27.9.2021, 27.10.2021 och 2.12.2021. (Slutrapport ges ut senare i Nordiska ministerrådet publikationsserie. Resultaten kan utnyttjas i samband med programmet *Nordic Bridges*.)
- UKM:s och New Theatre Helsinkis nordiska paneldiskussion som en del av #Stop Hatred Now-evenemanget: **"Reshaping horizons of hope – Theatre of the future"** 18.5.2021
- UKM:s och Kulturkontakt Nords webbseminarium: **"Pohjoismainen kuvakirja – vallaton ja vetoava"** (Nordisk bilderbok – vild och känslösam) 27.5.2021
- UKM deltog i att tillsammans med MM och Informationscentret för arkitektur ordna de virtuella evenemangen **"Nordic co-design: New European Bauhaus"** (24.3.2021) och **"Sustainable aesthetics in the built environment"** (28.4.2021).

Samarbete på utbildnings- och forskningsområdet

	<u>Ministermöte</u>
11.10	MR-U 1/21, Helsingfors, Finland (hybridmöte)
	<u>Ämbetsmannakommitténs möten</u>
2.3	ÄK-U 1/21, virtuellt möte
10.6	ÄK-U 2/21, virtuellt möte
25.11	ÄK-U 3/21, Köpenhamn
	<u>Evenemang</u>
3.3	Nordic Teacher Education Network's Online Kick-off Meeting on the Topic of Sustainable Development and Nordic Co-operation, webbseminarium.
8–9.6.	Alla påverkar! Jokainen vaikuttaa! – virtuell konferens
Hösten 2021	Klimatförändringstävlingen Nord StarT. Prisutdelning ordnades 9.2.2022
16.9	Pohjoismainen kielikonferenssi – Nordisk språkkonferens, virtuell konferens
16.11	Möte för nordiska utbildningschefer och kanslichefer för de ministerier som svarar för utbildning, Helsingfors
29.11	Education for Inclusive Peace: the role of education and research in promoting the Women, Peace and Security agenda in the Nordics, virtuellt seminarium
1–2.12	Gränslös samisk utbildning – nordiskt forum om samisk utbildning, Enare, hybridseminarium

Miljö

	<u>Miljö- och klimatministrarnas möten (MR-MK)</u>
12.5	MR-MK, virtuellt möte
3.11	MR-MK, Köpenhamn
	<u>Ämbetsmannakommitténs (EK-MK) och arbetsutskottets (AU) möten</u>
17–18.3	EK-MK, virtuellt möte
14.6	AU, virtuellt möte
15–16.6	EK-MK, virtuellt möte
22.9	EK-MK, virtuellt möte
1.12	EK-MK, Vanda

Möten för styrgruppen för främjande av harmonisering av byggande hölls 4.6 och 28.9.

Mötet för ministrar som ansvarar för boende och byggande hölls 22.11 i Borgå.

Näringslivs-, energi- och regionalpolitik

- 16.9 MR-Tillväxt (näringsministermöte MR-N och regionalpolitikministermöte MR-R)
ÄK-N
- 11.2 extra distansmöte
- 12.3 distansmöte
- 13.4 distansmöte
- 25.8 distansmöte
- 23.11 Helsingfors
ÄK-R
- 10.2 virtuellt möte
- 3.6 virtuellt möte
- 9.9 virtuellt möte
- 25.11 hybridmöte i Helsingfors
- Dessutom två extra kortare möten 7.5.2021 och 10.8.2021.
ÄK-E
- 10.2, 20.4, 18.6, 7.10 och 7.12

Samarbete inom ekonomi- och finanssektorn

- ÄK-Finans
- 9.3, 4.5, 21.9 samt 14.12, alla möten på distans

Jord- och skogsbrukssektorn samt fiske- och livsmedelssektorn

- 18.3. Verkställande kommittén (ÄK-EKSE)
- 25.3 Livsmedel (ÄK-LIVS)
- 21.4 Ämbetsmannakommittén för jord- och skogsbruk (ÄK-Jord och Skog)
- 18.5. Verkställande kommittén (ÄK-EKSE, extra möte)
- 27.5 Fiske och vattenbruk (ÄK-FISK)
- 23.6 Verkställande kommittén (ÄK-EKSE)
- 23.6 Samnordisk dialog (webbseminarium) om hållbara livsmedelssystem
- 24.6 Ministerrådet för jord- och skogsbruk, fiske, vattenbruk och livsmedel (MR-FJLS)
- 3.9 Livsmedel (ÄK-LIVS)
- 27.9 Webbseminarium om uppdatering av köksmanifestet
- 28.9 Verkställande kommittén (ÄK-EKSE)
- 10.11 Fiske och vattenbruk (ÄK-FISK), Vasa
- 16.11 Ämbetsmannakommittéerna för jord- och skogsbruk (ÄK-Jord och Skog)
- 7.10 Webbseminarium om uppdatering av köksmanifestet och ansvarsseminarium

Social- och hälsovårdspolitik

- Ministerrådet för social- och hälsopolitik (MR-S)
- 25.3 virtuellt
- Nordiska ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S)
- 3–4.2 virtuellt
- 23.4 virtuellt (inofficiellt)
- 6.5 virtuellt (trojkamöte)
- 15–16.6 virtuellt
- 5–6.10 Mariehamn

16.11	hybridmöte (NB8-möte)
10.12	virtuellt
14.12	virtuellt (trojkamöte) <u>Andra evenemang</u>
14.1	Kick off-möte för förvaltningsområdets ordförandeskap
9.2	Webbseminarium "Building Back Better – Disability Leadership and the Way Forward"
31.8–1.9	Webbseminarium "Indigenous peoples: language, culture, and life cycle – Disability, dementia and services"
6–7.10	Nordic Network Webinar on Consequences of Childhood Sexual Abuse
28.10	Nordisk workshop om vaccin- och beredskapssamarbete som ordnades tillsammans med CEPI
4.11	Webbseminarium "Environmental monitoring of antibiotic resistance"
12.11	Webbseminarium om sällsynta sjukdomar och nordiskt samarbete
18–19.11	Toppmöte om psykisk hälsa, Helsingfors (hybridmöte)
1.12	Svalbard-gruppens minikonferens "Situation awareness in the Nordic health and social services", Vanda
2.12	Webbseminarium om välfärdsekonomin
8–9.12	Nordiskt välfärdsforum

Jämställdhetssamarbete

	<u>Ministerrådet för jämställdhet och LGBTI (MR-JÄM)</u>
6.9	virtuellt
18.10	virtuellt
	<u>Ämbetsmannakommittén för jämställdhet och LGBTI (ÄK-JÄM)</u>
23–24.2.	virtuellt
2–3.6	virtuellt
29–30.11	Helsingfors
1.12	hybridmöte (NB8-möte) <u>Andra evenemang</u>
15–26.3	De nordiska jämställdhetsministrarnas virtuella möte med UN Womens generaldirektör och unga aktivister i samband med CSW:s 65:e session
23.3	Webbseminarium på Nordens dag med jämställdhetstema
29.3	Generation Equality Forum – virtuellt sidoevenemang
10–11.6	Hat och hot – trakasserier på nätet – virtuell konferens
16.8	Evenemang för nordiska ministrar med ansvar för jämställdhets- och HLBTI-frågor i samband med World Pride, Köpenhamn
6.9	Webbseminarium om småbarnspedagogik
30.11	Seminarium "Våld och hatbrott mot LGBTI-personer", Helsingfors (hybridmöte)

Samarbete om arbetslivet

2.6	inofficiellt <u>arbetsministermöte</u> virtuellt
23.11	MR-A <u>arbetsministermöte</u> , Finlandiahuset
14–15.4	ÄK-A, virtuellt
12–13.10	ÄK-A, Helsingfors <u>Sektioner</u>
16–17.3	arbetsmarknadssektionen, virtuellt möte
15–17.9	arbetsmarknadssektionen, Mariehamn
15.3	sektionen för arbetsrätt, virtuellt möte

15.10	sektionen för arbetsrätt, Helsingfors
9.3	arbetsmiljösektionen, virtuellt möte
30.9	arbetsmiljösektionen, virtuellt möte
17.11	Informationsmöte för de nordiska länderna, baltiska länderna och Polen, Bryssel <u>Konferenser</u>
14.10	hybridkonferens (De nordiska ländernas lönebildningssystem)
30.11	hybridkonferens (förändringar som den gröna omställningen orsakar för arbetslivet)
9.12	virtuell konferens (främjande av sysselsättning av partiellt arbetsföra)

Lagstiftningssamarbete och annat rättsligt samarbete

Juni	<u>Justitieministermöte</u> , virtuellt <u>ÄK-just, virtuellt</u> , två på våren, ett på hösten
18.11	Seminarium om bästa praxis i arbetet mot människohandel, Helsingfors

Digitalisering

	<u>Tjänstemannamöten på hög nivå</u>
10.2	videokonferens
25.5	videokonferens och webbseminarium
24.9	videokonferens
24.11	videokonferens
	<u>Ministermöten</u>
16.3	videokonferens
26.11	videokonferens

ÖVRIGT NORDISKT SAMARBETE

Gränshindersarbete, Gränshinderrådets möten

2.3–3.3.2021	Gränshinderrådets kickoffmöte (virtuellt)
4.5.2021	GR-möte (virtuellt)
21.6.2021	GR-möte (virtuellt)
13-14.9.2021	GR-möte (Åland)
4.11.2021	möte i samband med NR session (CPH)
1.12.2021	GR-möte (hybridmöte)

Hållbar utveckling

Expertgruppen hade under året fyra möten, varav två var helt och hållet distansmöten och två hybridmöten.

Trafik

1.2	Nordiska trafikministrars inofficiella videomöte
14.10	BEATAs (Barents Euro Arctic Transport Area) möte på hög nivå där minister Harakka deltog och där ordförandeskapet för trafikarbetsgruppen övergick till Finland.
26.10	Nordiska trafikministrars inofficiella videomöte, temat var distributionsinfrastruktur för alternativa drivkrafter i trafiken samt prissättningsmetoder för kol i trafiken

Samarbete mellan civil beredskap, beredskap och räddningsväsendet

Under 2021 var Finland ordförandeland för den civila beredskapens, beredskapens och räddningsväsendets nordiska s.k. Haga-samarbete. Haga-ministrarna hade videomöten i december, då man antog de s.k. Helsingfors-konklusionerna. Ordförandeskapet överfördes till det följande ordförandelandet Island.

Dessutom intensifierades samarbetet mellan ministerier och den operativa nivån med gemensamma möten. Det civil–militära samarbetet mellan Haga–Nordefco inleddes och det första gemensamma mötet ordnades i Helsingfors i oktober 2021.

De nordiska överdirektörerna för civil beredskap och räddningsväsendet på operativ nivå hade under 2021 flera inofficiella videomöten. Finland var ordförande för det enda officiella överdirektörmötet under 2021. Mötet ordnades i Helsingfors i november 2021.

Polissamarbete

Under 2021 var Danmark ordförande för det nordiska polissamarbetet fram till 31.8.2021, varefter Norge blev ordförande. Möten mellan nordiska polischefer, överdirektörer och arbetsgrupper ordnades med regelbundna videokontakter.

Ungdomssamarbete

- 20.4, 3.5 och 12.5   Snack om Norden-diskussionsmöten
- 26.4   Nordisk försvarsdiskussion i samband med vårmötet
- 26.5   Nuoret luonnon puolesta – YK:n biodiversiteettineuvottelut ja jälkityö (Ungdomar för naturen – FN:s biodiversitetsförhandlingar och uppföljning)
- 29–31.10   Jubileumssession för Ungdomens Nordiska råd i samband med Nordiska rådets 73:e session
- 27.10–9.11   Alternativ Norden-informationsmöten om nordiska karriärmöjligheter
- 13.11 och 23.11 Nordiskt påverkarprogram i Vasa och Åbo
- 17.11   Pohjola-Nordens Ungdomsförbunds höstmöte i Danmarks ambassadörs residens, gäst Ville Rydman
- 13.12 och 14.12 Internationellt informationsmöte och Pohjola-Nordens Ungdomsförbunds julglögg